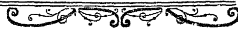
శ్రీ రస్తు.

శ్రీ జానకీ శపథము.

హరికథ

విజయనగర వాస్తవ్యులును, మహాకవి గాయకశిరోమణులును,
గానవిద్యా విశారదులును నగు
బ్రహ్మశ్రీమదజ్ఝాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారిచే
రచియింపఁబడినది.

ప్రకటనకర్తలు:
కురుకూరి సుబ్బారావు అండ్ సన్స్
ప్రొప్రయిటర్సు:
సరస్వతి బుక్కుడిపో, బెజవాడ,
కృష్ణాజిల్లా.

మూడవకూర్పు 1000.

బెజవాడ ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

1939

 [వెల రు 1-0-0.

ప్రకటన

1929 సం॥రం ఆగష్టు 23 తేదీన

బ్రహ్మశ్రీ ముదజ్ఞాడాదిభట్ల నారాయణదాసుగారిచే

రచియింపఁబడిన

హరికథలు.

1 జానకీశపథము. 2 రుక్మిణీకల్యాణము. 3 మార్కండేయచరిత్ర 4 హరిచంద్రోపాఖ్యానము. 5 అంబరీష చరిత్ర. 6 భీష్మచరిత్రము. 7 ప్రహ్లాదచరిత్ర. 8 గజేంద్రమోక్షము. ఈ ఎనిమిది పుస్తకములు సదరు గ్రంథకర్త గారివద్ద పై తారీఖున మేము కాపీరైటుపొంది, కాపీరైటు యాక్టుప్రకారం దస్తావేజు వ్రాయించుకుని రిజిష్టరీచేయించుకున్నాము. ఈ పుస్తకములు ఇండియా కాపీరైటుచేతను పరిపూర్ణమైన కాపీరైటుచేతను సురక్షితమై యున్నవి. మా ఉత్తర్వులేనిదే యెవరైనను ఇందులో ఒకభాగముగాని సంపూర్ణభాగముగాని ఇందులోని భావములుగాని కీర్తనలుగాని యీపుస్తకములు భాషాంతరీకరించి క్రయమునకు యిచ్చుటకుగాని యెవరికిన్ని హక్కులేదు. యీపుస్తకములను యేమాత్రము కాపీ చేసినయెడలను కాపీరైట్లను నుల్లంఘించినట్లగును. అట్టివారు మేము జరపబోవు సివిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు బాధ్యులగుదురు.

ఇట్లు,

కాపీరైట్లు హక్కుదారులు,

కురుకూరి సుబ్బారావు, అండ్ సన్సు

ప్రొప్రయిటర్సు :

సరస్వతీబుక్కు డిపో, బెజవాడ,

బెజవాడ,
౩ 1—2—39

—:o:—

శ్రీ జానకీశపథము

హరికథ.

క॥ శ్రీసీతారామపదా। బ్జాసీనమనోద్విరేఫ యస్ఖలిత బ్ర
హ్మాసనభాసురయోగా। భ్యాసనిపుణ యాంజనేయ పండితగేయా॥

హుసేనిరాగము - చతురస్రగతి.

ప॥ రణధీరా కపివీరా - రారమనుబ్రోవరా వాయుకుమార ॥ర॥

అ॥ గణనాతీత సుగుణాకరా - కామితమందారా సాధువిచార ॥ర॥

మిశ్రము॥ గణించి నిర్ణ గృతికర్త - గానేతు దురితహర్త
ఫణీంద్రకీర్తి విహార - పారావారగభీర ॥ర॥

చరణము॥ కారుణ్యామృతపూర - ఘనవార్ధిలంఘనోదార
శ్రీరామార్పితజీవా - సిద్ధైశ్వర్యమహానుభావ॥

మి॥ చారుగానార్ద్రీకృతశిలాతరు - షండ శత్రుభీకరభుజాదండ
నారాయణదాసహృదయతోషా - నవవ్యాకరణ ప్రసిద్ధభాషా ॥ర॥

కలగడా - రూపకతాళము.

ప॥ నీ ధ ప ధా పా రీ - గ ప గ రి రీ సా ॥నీ॥
శ్రీగణనాధార - క్షితబుధయూధా ॥శ్రీ॥

అ॥ నీ స రీ స నీ స నీ ధ - ప ధ గా ప ధ పా ॥నీ॥
నాగభూషభక్తపోష - నగజాతనయా ॥శ్రీ॥

మిత్రము॥ గా ప ధ నీ సా రీ నీ - సా ని ధ పా నీ ధా ప
బాగుగ నీపాదంబుల్ - బట్టితి విఘ్నేశుండ
సా పా సా ని ధ పా ని ధ - పా గా రీ గ రి పా గ రి ॥నీ॥
యోగీంద్ర స్తుత సద్గుణ - యో గంగాధరబాలక ॥శ్రీ॥

మంజుల - ఖండగతి.

ప॥ సా ని ధ ప మా మ గ రి సా - స రి గ మ ప ధ ని ॥సా॥
అం బకరుణించు త్వరగా నను నో శౌర ॥దా॥
అ॥ పా మ గ మ పా ధ ని స నీ - రి ని స రి స ని।
సా ని ధ ప మా గ రి గ సా ॥సరిగరి॥
కంబునిభసుందరగళా యధరవిజిత - బింబ ఘనపాపనిగళా॥ ననునో॥
పా స ని ధ ప మ గ మ ని ధా । ని స ని గ రి స ని।
సా ప ధ ప మ గ రి గ ధ మా ॥సరిగరి॥
పంకరుహానయన విన్నమ్మా మనవి కృతి నక -
లంకముగ దయను గానుమా ॥ననునో॥

సీ॥ ఏజీవమునకైన హింససేయక యుంటయే ధర్మమను దయా
హృదయులార
యెట్టికష్టములైన నిసుమంతయున్నీతి దప్పని సత్యవ్రతస్థులార
సకలభోగంబుల సర్వేశ్వరార్పణంగాజేయు పరమభాగవతులార
యాత్మకంటె నొరి యర్థంబు లేదని తలపోయు నిశ్చలాద్వైతులార
ధర్మమును విడువని తలిదండ్రులార
సమ్మతముగనడుచు నన్నదమ్ములార
యల్లరులు సేయబోవని పిల్లలార
వినుడు సత్కథ మీరెల్ల వీనులార॥

శుద్ధసావేరి - చతురస్రగతి.

ప॥ మానసమా నీవు-మరువకే శ్రీహరి।ధ్యానముకలనైన-ధరలోన॥మా॥
అ॥ కానిపనుల ముందు - గా దెంపునం జేసి యాపైని దుఃఖించిన -
-ఫలమేమె వెర్రి ॥మా॥

ఎ॥ పూనితొల్లింటనేజేయు పాప - పుణ్యముల కనుభవము జూచుకొనవ
మానుమింకనైననీదు దుర్బుద్ధి-మాన్యులబోధకనిలిచియుమా. మా॥

1. అమృతమువల్కకు-ఘనులకునుల్కకు। వినయమందకిరోషి-శిష్టవించు
పెనుదురభిమాన-మునదుర్భ్రక త్యాగనుదలడిల్లకు - దంభమునకొల్లకు
పనికిమాలినవ్యసనముల జెందకు - బలుకూరులత్రో మైత్రిబొందకు
తనివిగొను మనయంబు నారాయణ-దాస వాక్యములకొన్నిచుమా
॥మా॥

సీ॥ పెద్దలమాటల బెడచెవి బెట్టకు కార్పణ్యమున సహాంకారమడకు
మెట్టవేదాంతముపట్టియంతయుమిథ్యయని ధర్మమార్గముగనకుము
దేవాలయములందుదీర్ఘ సేవలను మాహాత్మ్యంబుపెరకనిమాన్యతకు
విపరీతబుద్ధివై స్వీయకులాచారముల మాని పరమతములను గనకు
ప్రాణులం జంప నొల్లకెబ్బంగినైన
మారొనర్చకు మేయుపకారికైన
నొరుల గొప్పకు నుల్కకు మోహ్యదయము
సర్వము న్విష్ణుమయమని శాంతిబొందు॥

నాధనాళి - చతురస్రగతి.

ప॥ స రి గా మ పా ని స ని ని ధ-ద ప మా గ రి నా స - - మా గ రి
సి ॥స॥

హరిభక్తిలేని బ్రతుకెందుకే - స రి గా మా ని నా మా
అ॥ మ పా నీ స నీ ధా ప మ గా రి స రి గా - మ నీ ధా ని నీ సా
ని ధా పా మ గా రి ॥స॥

ధరన్నిచభోగంబులలో బొర్లనేలా - దమంబున్నమంబు
వృధాప్రచ్ఛన్నిలా ॥హ॥

చి॥ ప ని ధ ప మ గ రి స రి గ మ ప నీ సా - ని గ రి స రి ధ ప మ
గ రి స రి గ మ గా

పరుసదనములను బలుకగనేలా - పరయువతులపలక గలనునా
మ పా మ నీ ప సా ని రీ ని గా రి - సా ని ధా ని మా గ రి స సి ॥స॥
పరాకుబొంది మేలు మంచివారి - పజ్జకీడు సల్పనేలనే ॥హ॥

శ్రీ జానకీ శపథము.

సీ॥ సర్వేశ్వరుడువిలాసమునకై యీసృష్టి సలిపి జీవులకు వృత్తుల విధించి
తనమాయలోముంచి తాసాక్షిమాత్రుడైజూచుజగన్నాటకసూత్రధారి
యదియెరుంగక జను లభిమానమున నిహాకర్మములకు దాము
కర్తలమని
మోహశోకంబుల బొరలుచు సంసారవారినిధిం దరిజేరలేరు
గానపరమేశునాజ్ఞల గడువబోక
దయయు సత్యంబు సుంతయు దప్పిచనక
శాశ్వతానంద పదవికి సాగదలచి
సందియముమాని డెందమా శాంతిబొందు॥

హరి కాంభోజి - చతురస్రగతి.

ప॥ హరిహరిహరిహరిహరియనుమనసా-యన్యచింతనీకెందుకెమనసా॥హ॥

అ॥ దురితమికనైనమానవెమనసా-దూరాలోచనసేయవెమనసా ॥హ॥

మి॥ పరభామలవలసివలపించిమరి-వారిభర్తలకు బరితాపము లిడి
మరణశంకబడి శోకించునిన్ను-మన్నించు దేవుడుదయాబ్ధిగాన ॥హ॥

1. తెలిసి తెలియకుంటచే నీవిట్టు-దిగులుజెందెదవే వెర్రిమనసా
పలుమరికనైన దెల్విదెచ్చుకొని-పశ్చాత్తాపముబడవే మనసా
చలనంబెప్పుడైన విడువవుగదా-కలనైనన్వొలితి మానవుగదా
నలలితయావనభోగభాగ్యములు-కలకాలము సతములని యెంచకే॥హ॥

సీ॥ తెలియనిసుఖదుఃఖములుబొందికొన్నాళ్ళు పొత్తిళ్ళలోబడిపొరలినావు
తలిదండ్రులకుదప్ప వెలిలోకమెరుగక తప్పటడుంగులదారినావు
కొన్నాళ్ళువిమ్మటంగోతిచేష్టలగల్గి దుడుకుదనంబునదుళ్ళినావు
అటుపయిగొన్నాళ్ళు లడియాసవలపున గడుమోసకత్తెలందడవినావు
ఇప్పుడెరిగియు నెరుగక గొప్పకొరకు
వ్యర్థసంసారమున దేవులాడెదీవు
ధరణి నీమీద నేమి కాదలచినావొ
చాలునికనైన డెందమా శాంతిబొందు॥

కనకాంగి — త్రిపుట.

ప॥ ప మ ప ధ నీ సా ని ధ ప మా గ రీ సా - స రి గా రి గ మ పమ॥ప॥
హరి భజనస్నేయుదము మిత్రులారా-సరిగా నిపుడు హరి ॥భ॥

అ॥ రి స ని సా రీ గ మా ప ధ పమ - ప ధ ని సా రి స నీ ధ ధ పమా॥ప॥
సుజనులారా తరించుట కిది-సులభమార్గము సుండి తలపక
ప ద ప సా రి స గ మా గ రీ స-నీ స ని రి స ని స ని ద ప మగమ॥ప॥
నిజముగా సకలఘోరదుఃఖ-నిర్భరమగు భవనమున బొరలక ॥భ॥

1. ప మ గ రీ స రి గా మ పా ధ ప-ధ నీ సా రి ని సా రి గా రీ॥
సకల సంపద లస్థిరంబులు-జగన్నాథుని భక్తి దక్కక
స రి గా మ ప ద నీ స రి స నీ-స ని ధ పా మ గ రి సా మాపమ॥ప॥
ఇకనేల మన కిచ్ఛకము బూటకముదంభులకడఁ శ్రీహరి ॥భ॥

సీ॥ ధనముకావలసిన దంభములొ్నసము త్సేవ లిచ్ఛకములు సేయవలయు
కామసంతృప్తికై కాంతలకున్లొంగి కానిగడ్డల్లను గరువవలయు
స్వకుటుంబవృద్ధికై వ్యయముప్రయాసంబు బడియాత్మ సౌఖ్యంబు
వదలవలయు
పేరొందుటకు బెద్దవేషంబులంబెక్కు దేశంబులం దిమ్మదిరుగవలయు
అల దిగంతపురేఖ యట్టులను మదికి
జేరునై తోచి సంతుష్టి దూరమగును
దుఃఖమే మిగిలియుండును దుదకుమనకు
గాన నిహభోగములపయి గాంక్షతగదు.

ఘంటారవము — త్ర్యస్రగతి.

ప॥ స గా గ మ ప నీ స-స ని ధ ప మా గా రీ స ॥స॥
హరిఁ గొలుచుకొండీ-యఘమొదలండెండీ ॥హ॥

అ॥ రి సా ని ధ ప మ గ మ ప నీ-స నీ ధ ప మ గ రి స సీ ॥స॥
తరించుటకెదెగతిసుడీ-త్వరన్ని జమువెలియుడీ ॥హ॥

1. ప ని ధ ప మ గ రి స రి నీ-స గ మ ప ధ ప మ గ రి సా।
సకల జగమిది కలపో-లిక మృషయని తలచుడీ।

ప స ని సా రి ని స గా మ ప మ నీ-స ని ధ ప మ గా రీ స రి ని॥స॥
ప్రికృతికంతటికిగారణము ని-త్యనిరుపమ తేజోమయుని ॥హ॥

2. గా మ ప మ గ పా మ గ రి స-నీ ధ ప మ ప ని ధా పా।
ఎందుకు వెయినిష్ఠలను మ-రెందుకు జపతపంబుల్
మా ప ని స ని గా రి స రి ని-సా ని ధ ప మ గా రి స ని ॥స॥
సందియమునుమాని సరిగ-సత్యమెపుడు వాకొనుము ॥హ॥

సీ॥ సకలపండితులచే సన్నుతిబొంద సత్యంబుకంటెమరి సాధనములేదు
విధికృతంబులగు దుర్వ్యథలుతప్పింప సత్యంబుకన్న న్వేరు దారిలేదు
పాపాత్మకులుచేయు బాధలనడగింప సత్యంబునకుమించు శరణలేదు
ఘోరసంసార ఘోరరోగముమాన్ప సత్యంబుదక్క నౌషధములేదు
దుష్టసంపర్కమున దురదృష్టమునను
గల్లనిందెనుబొంది యిక్కట్లుపడియు
సత్యవంతులు తుదకు బ్రశస్తకీర్తి
జరుగుదురు గర్భవతియగు జానకివలె.

సామవరాళి—రూపకము.

ప॥ స రి మ ప దా నీ సా - స ని ద ప మా గా రీ సా ॥స॥
అకట కటాక్షం-బధికము సత్యాత్ములకే ॥య॥

అ॥ రి మ రి ప మ ద నీ రి నీ-స ని స ధ ని ప దా మ గా రి ॥స॥
ఒకయే డయినన్సుఖం-బొదవెనె సీతారాములకు॥ క॥

చ॥ ద పా మ గ రి సా రి మా - ప దా ని స రి గా రీ మ ప।
ఇకేమనెద బెండ్లియా-డుకొన్న మొదలాదంపతు
మ ధా ని సా రి గ రి సా ని - స దా నీ ప దా మ గా రి ॥స॥
లకబ్బ దుర్జ-నుల బాధ-లకున్మేరలేదుచూడ ॥అ॥

సీ॥ పరిణయంబైనట్టి మఱునాడెజానకి రామునితోడనరణ్యమునకు
మామపంపునబోయి ఘగడుచెంగటలేనితరి దశకంఠుచేతను జెరబడి
పదినెలలటుతన పతిజాడదెలియక పిదపబుణ్యంబున విభునిగలిసి
తనదుపాతివ్రత్యమున కగ్నిసాక్షిగానధిపుతోడ నయోధ్యకరిగియచట
హాయిగా గొన్నియేండ్లు పట్టాభిషిక్తు
డయిన పెనిమిటితోనుండి యంతవట్టి.
నిందబడి యాసతీమణి నిండుచూలు
సమయమునబొందె దిరిగి గష్టంబులకట.

వనస్పతి—ఖండగతి

ప॥ దా ని సా ప ని ద ప మ-గా రీ స ని ధ ని స ని । దా
జానకీశపథము స-దానంద శుభపధము ॥జా॥

అ॥ రీ గ మా ప ద నీ ధ-ప మ గా రి సా ని ధ ని । దా
మానవంతులకెల్ల-మహిలో నిదర్శనము ॥జా॥

మి॥ గా మా ప ధా ని ధా-గ రి సా నీ దా మా ।
జ్ఞానప్రదంబు స-జ్జన సమ్మోదంబుగ
గా ని ద ని స ని రి స ని-స గ రీ స ని ద ని ద ప । దా
గాన వినుడుచరితము-కరుణారసభరితము ॥జా॥

సీ॥ వైదేహితోగూడి పట్టాభిషిక్తుడై రాజితకీర్తి శ్రీరామమూర్తి
శిష్టరక్షణమునుదుష్టశిక్షణమును సేయుచయోధ్య లోహాయిమీఱ
నేలుచుమహికెల్ల గృతయుగధర్మంబు జరుపుచునొకరేయిశయ్యమీద
శతకోటిమన్మథసౌందర్యమూర్తియై పట్టుపెక్కెముసానిపవ్వళించి
పక్కలోపలబూర్ణగర్భంబుతోడ
దొడరికూర్చున్న యిల్లాలికడుపు చేత
బ్రేమగా దడుముచు ముద్దుబెట్టుకొనుచు
మందహాసంబునంబల్కె మంతనమున.

నాగానందిని—చతురస్రజాతి-త్రిపుట.

ప॥ ప మ ధా ని స ని రి ని స ని దా ప దా - షా మా గ మ గ రి గా
మ ప మ గ రి స ॥ప॥

పరమాత్మునికృపవలనహాయిగా-బ్రాణేశ్వరి మనముంటిమిదివరకు॥బ॥

అ॥ ని రి ని స నీ దా పా మ గ రి స నీ - స రి గమ ప దా ని స ని
ధా ప మ గ మ ॥ప॥

బిరబిరసత్సంతానము గనుమూ-పితృఋణముదీరమనవంశమలర ॥ప॥

మి॥రి గ మా ప దా నిసా నీ స రి గా-మ గ రి గారిగామాపదానీ॥ప॥
పరిమార్చినాడదుష్టాసురులఁ-ధరణియెల్లనిష్కంటకంబయ్యె
ద ని స నీ దా ప మా గ రీ గ మ ప - దా ప మ గ రి పా మ గా
మ రి గ మ ॥ప॥
తరుణినీకోర్కె-నిండుగర్భిణివి-దాచక చెప్పుమెద్దియైననిచ్చెద ॥ప॥

గీ॥ అనినవిని ప్రాణనాథునియాస్యకమల। మందుజానకి కృతజ్ఞభమరాళిఁబరపి
వినయమున్నంతసంబును జనుపుమీఱ । ముత్తెముల్గెంపు లొలుకనిట్లొత్తిపల్కె.

ఝుంకారధ్వని—హూవకము.

ప॥ సా రి గా మా గ రీ స - నీ స రీ గ మా ప మ గ రి ॥సా
ఏమినాపుణ్యమిట్టు-లీవుకోరుకొమ్మనియెద ॥వే॥

అ॥ సా ని ధా ప మా గ రీ గ-పా మ గా రి సా ని సా రి ॥సా
సామినీకటాక్షమున్న-జాలదాయి కేకోరంత ॥యే

మి॥ నీ స రి నీ సా రీ గ రి-దా ప మ ధా ధా ప మా॥
వేమరునీపాదంబులె-నామదికిందోఁచనీ॥

గా రి గ మా పా మా గ రి-స నీ ధ పా మా గ రి నీ ॥సా
కామితమందారాత్రిజ-గదేకవీరాభళిరా ॥యే

1. నీ స నీ రి గా మ గా రి - పా మ గా మ గ రి గ ధా ॥ప॥
ఐననామనోహరుండ - యంతముద్దుజరిపెదేని

నీ ధ ని ప ద ని స రీ గ రి - సా ని ధా ప మా గా రి స
కాననమున మునిభార్యల - గాంచువేడ్కఁజెల్లించుము

నీ సా రీ గ మ ప మ గ రి - నీ ద పా మ గా మ గ రీ
నేనపుణ్యసతులకడ - నెమ్మితోడసత్కథలఁ

సా ని స రీ ని సా రి గ రి - మా గ రి గా పా మా గ రి ॥సా॥
వీనులవిందు సేసికొని - వేగమె నిఁదర్శించెద ॥నే॥

గీ॥ అనిన నంగీకరించిన యధిపుచెంత। గొంతవడికినిద్రించెనకోమలాంగి
పిదపశ్రీరాముడుంబూర్వవిధిబురంబు। తెరవులందలి జనులశోధింపనేగె॥

ఉ॥ వాయుతనూజసంతత నివారిత దుష్టసమాజసర్వస
ద్గాయకముఖ్యరామ పదకంజనిరంతర బద్ధసఖ్య సు
శ్రీయుత కామరూప రవిశిక్షిత వేదకలాప ఘోరలం
కాయతనాగ్ని సాయక సమాశ్రితసంచయ సౌఖ్యదాయకా॥

పంచచామరము॥ సముద్రలంఘన ప్రతాపశాలి గాయకోత్తమా
విముక్తలంకిణీ లతాలవిత్ర సాధుసత్తమా
సమస్తవేదశాస్త్ర సంవిశారదాశ్రితావనా
సమీరపుత్ర రామనామసార నిత్యజీవనా॥

వ॥ అవధరింపు మొకభటుండుమాత్రము వెంబడింప, దుష్టశిక్షణశిష్టరక్షణదక్షుండగు శ్రీరామచంద్రుండు-మారు వేషముతో భూలోకమునకై స్వర్గమువిడుచునట్లు క్రమక్రమముగా సౌధాంతరములనుండి క్రిందికిదిగి నిశీధసమయంబున గోట కావలివారల జాగరూకతంబరిశీలించి - సింహద్వారంబువెడలి-యగడ్తవంతెనందాటి- నానావిధఫలవృక్షంబుల వరుసలకు నడుమనున్నని వెడల్పు తిన్ననిరాజవీధియందు జీమకైననొప్పికలుగని యంతమెల్లగ గడియకొక యడుగువేయుచు గొద్దివస్తువునైనగొప్పగ గణించుతమచిరుతచూపుల సహజౌదార్యగాంభీర్య శాంతభావంబులొప్ప

రమింటిమబ్బుల వెడదచెవులం జెదరజిమ్ముచు దమహృదయనిర్మలత్వముం దెలుపు దంతకాంతులుదిక్కుల న్వెన్నెలలుగాయ-నల్లపూసనై నశోధించి నిమిషోపాయంబునం బట్టజాలుతుండాగ్రంబున నేలదుడుచునట్లు పూత్కరించుచు- దెసలదరఘీంకరించుచు-నెట్టికష్టంబులైన సహించి యల్పులకు లొంగియైన లోకోపకారంబుగా నడచుటయే జన్మకుసార్థక మనునట్లు మావంతులవశంబున మేనులంబట్టు కత్తళంబులనలంకరింపబడి - యెందైనం దమయౌన్నత్య బలపుష్టులకుసాటిలేదని యిరుప్రక్కలం జయఘంటలుమ్రోయ- నూగుచుం బిల్లకొండలవలె నడతెంచు నేనుంగు లవ్వెనక శాయమానాప్పలకిముందుబొంగులవలె నిడుదవంక మెడలెత్తి కురూపిత్రిప్పుకొనుట మెండన్నట్లు మొండిచెవులతోడి చిన్నకోలతలలనాడించుచు-దమయందమే జంతువులకైన లేదని నిరసించు డీరునవేత్రలాడు పెదవుల నాకసంబుచప్పరించుచు - నెట్టిబరువుతోనైన నామడలడుంగులుగ నడువగల మనుగవర్ణంబునందూగివచ్చు బేగిరావు-లావిదప వింతచాజార్జ మాలతోరబ్బరుబంతులవలెద్రుళ్ళుచు నబ్బురపునడలను డాంబాజీలు సేయుతురుపుగుర్రంబు-లావిమ్మట నొకచో మహాతాబు- లొక్కెడజిచ్చుబుడ్లొ-కటదారాజువ్వా-లొక్కపక్క యీతచెట్లొక్కతావున నెగురు కాగితపుబుట్టలొకచెంత వెన్నముద్ద లొకవైపున నొట్లొకమూల జక్రంబులు మొదలగు పలురకంబుల బాణసంచా-లాతరువాత పటా-చెడీదమ్ఖుసరత్తుదొట్టిగరిడీ సాము-లాపయి రమ్‌డోలు వీరణము, తాషా- టకోరా-సన్నాయి-తూతూబాకా మొదలగు పెక్కురకంబుల బాజాబజంత్రీవాద్యము-లాపైనిత్యకన్యాత్వము-నిర్మలదృష్టియు-సంతత పరమేశ్వరసేవయు వాసికెక్క సారంగి తపలా దొట్టిమధురధ్వనుల సహాయంబున భక్తిరసముట్టిపడ జగదాహ్లాదకరంబుగ బాడియాడు దేవదాసీమణు లవ్వలవింజామరలువీచుచు గర్పూరపుదివిటీలుపట్టుచు-వేదమంత్రంబులు చదువుచు బవిత్రవస్త్రంబుల నొప్పుబ్రాహ్మణోత్తములు మోయు బంగరుటందలంబున వేంచేసియున్న గౌరీశంకరవిగ్రహంబులదివ్య వివాహమహోత్సవంబునకుబూర్ణ కలశంబులంబట్టి రాజహంసలగతివచ్చు పతివ్రితామణులు-చిట్టచివరకు దేవకార్యపరులగు పురమందలి పిన్న పెద్దలంతయునూరేగుసంబరముగావించు వేడ్క

కద్భుతానందములొంది- ఫెండియు నెల్లవీథులు సందులు మూలలు తిరిగి యందందనూరికాపులయపశ్రిమ త్తతకు సంతసించియంతటంజెడుబుగ్గిదిబ్బలు ముంటికంపలమోపులుపలురంగులతడిపొడిబట్టలమేటులు-బూడిదెపెంటలంబొర్లుచు-దాంపత్యవైభవంబున నొండొరులందన్నుకొనికాట్లాడుచు నారోహణావరోహణానుసారంబుగ విలంబదుత్రకాలంబుల నస్కల(శ్రోత్రృ హాస్యజనకంబుగ గూయుగాడిదెలుగలచాకలిపేటలోబోవునప్పుడొకచాకి వాడు తనభార్యతో వక్ష్యమాణంబుగ జగడమాడజొచ్చె॥

బలహంస — చతురశ్రగతి.

ప॥ ధా సా రీ మా ప ధా సా, నీ ధ మా। పా ని ధ సా ని ధ నీ ధ ప మ రి మ గ సా ॥ధా॥

ఓసీయోమాయలాడిచాలునీ-వేసము మోసము-వెల్లడిగదెలిసెనే ॥యో॥

అ॥ ధా స రి మ రీ మ గా సా-నీ ధా ప ధూ ప ధ స। రీ మ పా మా ప నీ ధ-పా మ రి మ గా స నీ ॥ధా

నా సెలవు లేక నీక-న్న యింటికేగితివి। నాకునీమీాదనింక-నమ్మకము లేదు ఫో॥యో॥

1. ప న్ని ధ మా ప ధ సా ని-ధా ప మా రి మా గ సా రి। స న్ని ధా స రి మ గా స-రీ మ పా ని ధా ప ధా మ ॥దా॥

బల్లలపండుగకీత-కల్లుద్రాగినిన్నుకోర। వల్లగాదనుచునీదు-చెల్లియింట దాగలేద ॥యో॥

సీ॥ అనుచుగోపింప వాకిటకాలినీడ్చి
పొమ్మనినవానితోడ రాముండునూరి
కాపువలె నడ్డపడియోరిపాపమగును
వదలకుముభార్య ననవాడు పలికెనిట్లు.

మేఘరంజి - త్ర్యశ్రగతి

ప॥ సా రి గ మ ని స రి ని సా రి-గా మ ని స రి నీ మ నీ ॥సా॥

మంచితగవరివలెనీవు-మధ్యబడితి వేమయా ॥మ॥

అ॥ సా ని మ గ రి గ రి స నీ స-రి గ మ నీ స నీ మ గా రి ॥సా॥
ఉంచుకొనుటతగునెదీని-యొరులయింటజేరుదాని ॥మ॥

మి॥ నీ స రి గా మ నీ మా గ-రీ స రీ ని సా రి గ మా గా మ నీ
స రీ ని సా రి-సా ని మా గ రీ స రి నీ ॥సా॥
ఎంచగరావణుండొద్ద-నుంచుకొన్న సీతనుబి। ల్పించినిందె మోసి యేలు -
వెర్రిరాముబంటువోహో ॥మ॥

1. సా రి గా రి గా మ గా రి-సా రి స నీ మా గ మ ని రి
దుడ్డుగల్గుగొప్ప వారి-దోసము లెక్కింప రెవరు
గా మ నీ మ నీ స రీ ని-స ని మా గ రి గారి సా ని
గుడ్డలేనిపేదవారి-కులమెంచగ పెద్దలంత
సా రి గ మ గ మా నీ సా రి-గా మ నీ స రి గ మా గ। మా ని
స నీ స రి గ మా ని- సా ని మ గా రీ గ స రీ॥ సా
అడ్డపడకుమాటబొందినట్టియాలిపొందికేల।సడ్డగపౌరుషము లేని- సంప
దనా తెడ్డునకా ॥మం॥

గీ॥ పంతమున దొడలపైనిడి వాడుదొంగి
లించికూటమిగోరి పెక్కేడులింట
నుంచుకొను నాలి మళ్ళి రప్పించిరాము
డౌరయిట్లాడువారల నీర్మరబెట్టె.

క॥ అనవినిసిగ్గువడిగిరు
క్కునవారాముండు కోటకున్మళ్ళిభరిం
పనలవిగాని జనులనిం
దనుగూరిచిలోననిట్లుతల్లడమందెన్. . .

రాగవర్ధని - రూపకము.

ప॥ సా ని ధా ని దా ప మ గా - రీ స నీ ధ ని స రీ స ని ॥సా॥
ఏమిసేతునైవమనే - నిట్టినిందెకెటు సైచెద॥ నే॥

అ॥ గా మ ధా ప ధా మ పా - ధా ని సా ని ధా ని రీ॥ సా॥
భూమిజాతయగ్ని సం - పూతయయ్యుమచ్చ్భవో॥ దే॥

చ॥ రీ స ని ధ ని స ని ధ ని ధ మ - పా ధ ని సా ని రీ సా ని
నీమముగల రఘుకులమున - నేనపకీర్తిపాలై తి
రీ గ మ పా ధా ప మా గ - రీ స ని ధా ని స ని ధ సీ ॥సా॥
పామరులుంగూడనన్ను - బల్కనజేసిరియకటా॥ యే॥

1. సా రీ స ని రి స ని ధ ని ధ - ప మ గా మ ప ధ ని స ని ధ ని
ప్రాణేశ్వరినెడయనగున - యపవాదముబడయదగున
సా రీ గ మ ద ప మ గా మ - నీ ద ని సా ని ధ ని రీ
నేనెందుకు బ్రతికినాడ - నిందితకముఁడనయో
సా రీ గా మా పా ధ ప - మా ప ధ నీ సా ని ధ నీ
భూనాధుండేగహీనత - భోగములాసించినచో
రీసనిధనిసనిధపామా - గామాపధనీసనిరీ॥ సా॥
పూనియతనిప్రజలుధర్మ - ముందప్పుటసంశయమా ॥యే॥

శ్రీ. అగ్నిచెదంబట్టునట్లయోనిజసీత వట్టినిందంబడవలసెనిట్లు
పరగృహమందుండి మరిభర్తలంజేరి స్త్రీలుజానకిసాటిచెప్పుదురింక
భార్యపైవలపున బౌరుషమున్విడనాడితిననుమాటనేడువింటి
నకలంకసూర్యాన్వయమున బుట్టిననాకునిందితస్నేహంబు నెరపరాదు

ప్రాణపదమైన భార్యను బాయగలన
యిలను ఘోరాపకీర్తి సహింపగలన
కటకటాముందునూయి వెన్కకునుగోయి
యెద్దియుం దోచకుండె నేనేమి సేతు॥

క॥ ఈనిందకోర్చిన నా । జానుమతో ధర్మయన్న ట్లపకీర్తిన్
మానుకొనరు ప్రజ గానన్ । బ్రాణేశ్వరి నెడసి కష్టమైనసహింతున్.

గీ. తానుకష్టంబుపడియైన ధర్మపథము
వలదుతప్పింప బ్రజకు భూభర్తగాన
నిందబోగొట్టుకొనుటకై నిశ్చయముగ
భూమిజయునేను విడబడి పొగలవలయు.

ధవళాంబరి - జంపెతాళము.

ప. ప మ గ మా పా ధ ని స - రీ స రి ని ధా ప మా ప॥
అరయమారాచబ్రతు - కందరికిదెల్లమే॥ య॥

అ॥ ప ధ నీ ధ పా మా గ - రి స నీ స రి గ దా మ॥ ప॥
యిరుపేదయేమేలు - పృథివీవిభునికన్న ॥న॥

మి॥ స ని ధ ప మా గా రిస - ని స రీ గ మ పా ధ ని
ఇరుపురకుందొల్లిటి - యెడబాటను గాయము
స రి గ మా నిధ ప మ గ - దా మ గా రి గ మా॥ ప॥
పరగమానియునిపుడు - పచ్చిజూపినయో॥ య॥

చ. బలిమిని రావణుండు తనుబట్టి గృహంబుననుంచుకొన్న య
వ్వల బెను మంటలోదుమికి పావనతం గనుపచ్చినవచ్చు నా

నెలతకు దప్పులేదు కలనిందెను దెల్పినచాకికెగ్గులే
దొలరియుజావకేబ్రతికి యుండుటనాదగు నేరమారయన్.

గీ. పఙ్క్తిముఖుచేత మున్నాపబడినసీత
చిచ్చుమెప్పించి తిరిగి నన్ జెందునట్లు
ఇపుడు లోకాపవాదము నెడసితన్ను
బౌరులందరుమెచ్చినన్ జేరుకాంత.

క. అనికృతనిశ్చయుడై ల
క్ష్మణునిం బిలిపించి వేగుజామునలజ్జా
వనతముఖుండై రాముం
డనియెనొకంతటికి ధైర్యమూనుచు నిటులన్.

సీతిమతి - త్రిపుటతాళము.

ప॥ సా రి గా రి స నీ స రి గా రి-పా మ దాంపా మ పా మ గా రి నీ ॥సా॥
వింటివా యనుజామనకెంత - వింత ఘోరాపవాదవచ్చెనో ॥విం॥

అ॥ ధా ని సా ని ధ ప మ ప ధా ప మ - గా రి గా మ ప మా గ రి
గ రి స నీ ॥సా॥
కొంటెరావణుడటులదా జెగ-గొన్న సీతనుదెచ్చితినటయహా॥ విం॥

మి॥ ధా ప మ పా ధా ని సా నీ ద - నీ స రీ గ రి గ మ ప మ ధా ప
ఒంటిగనీరేయినే రాచ-బంటుభంగిబురమునజరింప
ధా ని స ని ధ పా మ గా మ ధా - నీ ధా ప మ గ రి స ని స
గారిసరిని ॥సా॥
తుంటగిరియొకచాకివాడునా-తోబౌరులిటులనుకొనుచుందురనియె॥విం॥

1. సా ని సా రి నీ సా ని ధా పా మ ప మ ధా ని స రీ ని సా రీ
ఎన్నడైనలోకాపవాదం - బెరుగబోవనిసూర్యవంశం
సా ని ధ ప మ ప మ గా రి గ రి - సా ని సా రీ గా రి స రి ని
బిన్నదినములకునావలన - నిట్టినిందెం బొందవలసె

రీ గ రి సా రి నీ స నీ ధ ప - మా పా మ పా దా ని స ని రి ని
ఎన్నగలోకమెల్ల నిండిన - యీనిందపోగొట్టుకొనుటకు
సా ని ధ పా మ గ రి స ని స రీ - సా రి గ మా పా దా నీ స రి నీ
దెన్నికసీతనువిడుచుటయే - తెల్లముగాగర్తవ్యంబకటా॥ విం॥

సీ. నిన్ననన్నుంగోరుకొన్నదిజానకి మౌనికాంతలజూడగానవమున
కరుగవేడుకప్రుట్టెనంపించుమని నేను నంగీకరించితినట్లు సేయ
గావునదక్షణంబీవుమారాడక పగిలచుతోడ సీవదినెనడవి
కిప్పుడుగొంపోయి బూపిపల్లెచెంగట విపుపుమరియుసప్పుడతితోడ
రావణాసురుచేత జెరంగొనంబడి
నావనుచు నిన్ను జనులు నిందనుపలుపగ
నాథుడోర్వక నిన్విడనాడెననుచు
దెల్లమొనరించి వేగమెమళ్ళిరమ్ము.

గీ. అనుచుసర్వజ్ఞు డౌతనయ్యుగ్రిజుండు
సేయునాజ్ఞకు దలయూచి చిత్తమనచు
ధరణిజాతనుగాంచి యాదలనువంచి
దుఃఖము నడంచి యిట్లాపెతోడననియె.

సుచరిత్రి - చతురస్రగతి.

ప॥ ధా ప మ గ మా పా ద ని ధా ని స - రీ స నీ స రి స ని - స ని
స రీ స రి నీ॥ ధా॥
అమ్మావినుమాయన్ననుగోరిన-యట్లునిన్నడవికే-ననుపవచ్చితినో ॥య॥
అ॥ గా మ ప మా ప ద-ని స ని రీ స రీ-సా ని ధ పా ద మా-పా మా
గ మ నీ॥ ధా॥
సమ్మతిగామని-సతులతోడనీ-విమ్ముగగొంత కా-లమ్ముండువు రా॥య॥
ఖి॥ సా రి గ మ ప మ ప ద నీ స రీ స ని - స ని ధా ప మా స గా
మా గా రి స ॥
సమ్మదముగసవతిలేనిరాణివి-జగ దేకవీరుడౌ శ్రీరాముస॥

రీ గ మ ప మా ప ధా ని స రీ సీ-స ని రీ స ని ధ ప మ గ మ ప
ధా మ గ॥ దా॥

కిన్నెరహీనయోనిజాతవు నీ కే- యెడనైన గౌరత గలదె-సతిమణి॥ య॥

ద్విపద॥ అనవిని జానకి యప్పుడు లక్ష్మణుని।
క్షణముండుమని వేగ స్నానంబు సేసి।

2. వెలియుదుప్పుంగట్టి వేణిల్సిగ వేసి।
ఫాలుపుగ గుంకుమబొట్టును బెట్టి।

3 గౌరికి పూజలు గావించి మరల।
తా రథమెక్కి సంతోషంబు మీర॥

వ॥ అంతనాయరదంబు వాయువేగంబునంబోవుచు నెడనెడ నానావిధ పక్షికూజితంబులం జెలంగి పూవుపిందెదోరపండుకాయల నొప్పారెడు జనహృదయంబు పోల్కి దమోభూతంబై లోపుదెలియరాక పెంపొందు టలును జుట్టునకుంబిల్ల వరుసబోలి చుట్టు వెలుంగు బలియు పేరాముదపుచెట్లకు నడుమదోలుతదలవంచి కష్టపడినం గాని సులభజీవనము దొరకదా పై నౌన్నత్యంబు జూప వచ్చినన్నట్లు సంసారుల పోల్కి వంగి లేచుచు సుఖదుఃఖంబులం గిరిగిడు నేత్రంబులు దనుగుర్తు దెల్ప సాధుజెండంబులవలె నిగూఢంబులయ్యు బరోపకారంబుగ బరిణమించు నూతులదాపున బలుతెన్నులనిరుదట్ల బలురకంబుల కూరపాదులంబెంచుచుం బాగుకాలువపిళ్ళం బెనుగుచు వరుసలుగట్టి తమతీయని పసిడిమేనులకు వెల్లయాకుటుపుప్పులం జుట్టుకొని ముత్తైదులవలె బైకిపచ్చనికోసలు మాత్రమగుపరచు చెఱకుపెరళ్ళును— వేసంగిపైరులకై మిగిలిన నీటిగూడలందోడు ఫాలము కాపులదిట్టుచు బురదనత్తుకొను చేపల నీసడించి పిల్లలు పెరుగుము సలిచెరువు గర్భంబుల మొండియీరుదుబ్బుల కెగబ్రాకినత్త యెండ్రికాయల బొడుచుకొని తినుగుడ్డికొంగల నెద్దుచాటుననుండి పడమోదు వేటకాడ కూళతనంబునకు బదులుగ వానియడుంగులం గుఱిచ్చుకొని కదలనీయక వానిం దుదకు దోడే

చుచు వయసుమళ్ళిన మనసుమాడ్కి దుర్లిలైరుగకపర్సన్నంబై యుబ్బ
మాని సన్నవడి మెల్లగభారు నొకయేటికవ్వలి యొడ్డుచేరినంత.

సీ. ఆకైనసల్లాడ నీకదిగ్బంధనముగ గాలిచెమ్మటంబొదవెనుక
మిన్నంటిచల్వకై మెలపుతోడుత గ్రిద్దచాలుగనిరు ప్రక్కజాచెరెక్క
ముంగాళ్ళతో జెట్టు మొదటగాతఁ త్రవ్వికుదురుగబడుకొ నెగుంటనక్క
యెండమావులగాంచు చెంతయుదప్పితో వాడిపరువువెట్టె లేడిబక్క

గీ. యొడళులుడికెత్తి తుమ్మెదలుడిగెసద్దు
రగులుకొనునగ్గికిం గనరాదుహద్దు
అడవిపందికి బురదనీరయ్యెముద్దు
వెలసెబనిరద్దు నిడువేసవినడుపొద్దు.

గీ॥ అంతలక్ష్మణుతో సీత నచ్చటముని
పల్లెకుంగూత మేరను బండినిల్పి
స్వాదుఫలహార మొనరించి సేదదేరి
ప్రేమమీరగ నిట్లనె రాముదలచి.

నవనీత—త్రిపుట.

ప॥ గా మా పా ధ ప మా ప మ గ రీ-స రి స నీ సరిగామాపామా॥గా॥
అన్నాలక్ష్మణనాదుకుడిక-న్నదరజొచ్చెనదేమోకాని ॥య॥

అ॥ పా ధ ని సా రి స ని స ని ధ ప మ గ-మ ప ధ నీ స ని ధా మ
ప మా ॥గా॥
తెన్నునగూడనపళకునములయి-దిగులుపర్చెనునాదుమదినో॥అ॥

చ॥ సా ని ధ ప మ గా రి సా రి నీ-సా రీ గ రి స నీ రి నీ స ని॥
సన్నుతగుణశాలివైయెనని-యన్నన్విడిచియిట్లువచ్చితి॥
గా మ ప మా ని రీ స గా రి స:ని ద పా మ ప దా ని స రి స నీ॥
వెన్నెలమాని చీకటింబడి-వెతజెందుచకోరము వలెనో॥య॥

1. ద ప మ గా మా ప థా ని స రి స-నీ స రీ స ని ధ ప మా గ రీ।
అరయగానాడబుద్ధిమిగుల-నల్పమైనది గద్ద కానిచో
స రి ని గా మ ప దా ని స ని థా-ప మా ప ధ నీ సా ని థా పా
వరుని బాసియరణ్యమునసం-చరింపగ నే గోరనేలా॥
ధ ని స రి సా నీ ధ ప మా ప ధ-మ ప మా గ రి సా రి నీ స గా
సరిసరిచాపల్యము స్త్రీలకు-సహజంబనుమాట నిక్కమా॥
మ పా ధ పా ద ని స ని ధ ప మ ధ-పా మా గ మ గా రీ స రీ ని॥గా॥
భరింపజాల విరహము మరల-బ్రాణేశునితో నన్ను గూర్పు ॥మ॥

గీ. అడవిమునికాంతలం జూచు నాసవదిలె
నెండబడలిక వాయ నిద్రింతుకొంత
యింటికిన్మళ్ళిపోదు మంచింతికన్ను
మూయగని లక్ష్మణుండు తలపోసెనిట్లు.

కోసలము-రూపకము.

ప॥ స ని ధ రీ స రి స ని ధ పా-మా ప మా గ మా ప థా ని।
అకట యీమెకు గఠినరా-మాజ్ఞ నెట్లు తెల్పువాడ
అ॥ రి స నీ రీ స నీ ధ ప మ-పా ద ని స ని రీ సా ని॥ స॥
నికనా ఘోర వార్త విని-యెట్లు బ్రతుకు నీసాధ్వి॥ య॥

చ॥ స ని ద పా మ గా రీ స ని-స రి గ మ పా ద నీ స రీ
సకలమైనకష్టంబులు-జగమున గల్లనిందెలుగ
స ని స రి సా నీ ధ నీ ధ-ప మ పా దా ని స నీ రి ని॥ స॥
అకుటిల సత్యస్వభావు-లకె కల్పించును దుర్విధి॥ య॥

క. రాము కఠినాజ్ఞ దెల్పగ। భామినిపరిపూర్ణగర్భవతి యేమగునో
నామ్ముంగటమూర్ఛంబడి।యీమగువగాంచు దురవస్థ నేనెటుగందున్.

గీ. గానరామాజ్ఞ పత్రింబుపై నివాసి
యీపెచెంగటనుంచి నేనేగవలయు
నిదియె సమయంబటంచు సారథినిగూడి
సన్నసన్నగ సౌమిత్రి సాగెనంత.

సీ. ఉడుకెత్తి పాదులన్నుడిగిన సీడలు చల్లగ దూపుఁ నసాగుచుండె
వడదాకి తొర్రిలనడగినపిట్టలు ముదమునుగ బైటను మ్రోగుచుండె
కడు నెండవేడిమిన్గ్రాగినగాడ్పుహాయిగ మంచుకొండకై యేగుచుండె
కొండనుదిగి మేతకొరకు బెబ్బులు లుమ్మరిగబల్లముల జెలరేగుచుండె

గీ. పాములకు బుట్టలోనుండి పడగ హెచ్చె
మడువు నెడబాసి యేనుంగు లడవిజొచ్చె
పొద్దు పడమటకు న్వ్రాలి ముద్దువచ్చె
నెగడి జానకి వాలుకన్నుగవవిచ్చె.

గీ. అపుడు నిదురలేచి యాసీత సౌమిత్రి
ఏథముతోడ గానరాకయుంట
నద్భుతంబు భయము ననుమానముం దిగుల్
మించి యచట దల్లడించెనిట్లు.

కుంతలవరాళి-మిశ్రగతి.

ప॥ స మ పా ధ ని ధా స-న్ని ధ ప మా ద మా-స ని ధ ని ధా సా
మ సా నీ దా ప మ॥స॥

కలయో నిజమో ల-క్ష్మణుడు లేక యి-ట్టులడవిలో నుంటిగానే
నొంటిగ॥ స॥

అ॥ మ ప ద ని దా స నీ-ద ప మ స మ పా ధ ని-ధ స మ స ని ధ ప
మా ప ధ నీ ద సా ని ద॥స॥

పిలచినరాక ము-ద్దులమరదియేమయ్యె - దలపగ నరద మొ-వ్వాల
మాయమైయ్యెనో॥ క॥

ఖ॥ ప మ స మా పా ద నీ ధ స నీ-దా షా మ పా ధ నీ దా సా
తెలియరాదిందు కేకతమో-దిక్కెవ్వరింక నాకయ్యో
మ ప ద ని ద సా ని ధ పా ధ మా-స మ సా మ పా మ దా మ
సా మ॥స॥
మువిధి వింతగ వ్రాసెనాత-లవ్రాత రామరామరామ॥క॥

శా॥ అన్నా లక్ష్మణ బుద్ధిశాలివిగదా యయ్యో యరణ్యంబులో
నన్నిట్లొంటిగనుంచి పోవదగునా నట దల్లిగాజూచె దీ
వెన్నండైన నకల్మషాత్ముడవు తండ్రీ రమ్మ నన్వేగ నీ
యన్నం జేర్చుము పల్కవేమయితివయ్యా వీర రామానుజా.

గీ. అనుచు బలుమారు సీత లక్ష్మణుని బిలిచి
యుత్తరములేక వేడినిట్టూర్పుపుచ్చి
ధరణి నొక పత్త్రిముం జూచి దానిజదివి
కఠినరామాజ్ఞకు న్మూర్ఛగాంచె మరల.

సీ. ఎల్లపిల్లలుగూళ్లకెక్కగ గుడ్లగూబలు ఋషిపత్నులుం బయలుడాసె
వైదేహిదురవస్థ పరికింపలేనట్లు ఖిన్నుడై సూర్యుండు కన్నుమూసె
పసపుగుంకుమము నాకసముననసంజయ స్పేరాసపెద్దమ యారబోసె
అంచెలుగా నక్కలరచుచు దెసలందు ధరణిజకష్టంబు నెరుకజేసె
చీకటిమునుంగునట భూమిచింతబండె
చుక్కలున్నీత్కై మింట బొక్కుచుండె
బొదలిదవుదివ్వెలుగ గొండపోల్లుమండె
జనకజకు నప్పు డష్టమశనియు నిండె.

క. జానకియు మూర్ఛదేరిన। పై నెంతయు వెఱియెత్తి భయముదొరగి య
క్కాననమున దుర్భర శో।కానలదందహ్యమానయై యిట్లేడ్చెన్.

భవాని - రూపకము.

ప॥ స గ-ర స నీ గ రి ని దా మా-నీ-ధా ని స రి గని ॥స॥ మ గ రి ని రి
ఎంత-పని జేసితివి రామా-సీ-వింతకఠినుడవని యెఱుగ ॥నెం॥

అ॥ దా ని సా రి సా ని ధా ని ధ-మా గ మ ధ ని సా గ రీ ని ॥స॥
సంతతంబు నిన్నె నమ్మిన- సాధ్వినడవి కప్పగించి॥యెం॥

1. నీ స రీ గ మా గరీ స-ని ధ ని సా ని ధా ని ధా
నీచులాడుకొన్న నేమి - నిజము నీ వెఱుంగవా
గా రి గ రి స నీ ధ మ ని ధ-మ ధ ని సా రి ని స గా రి॥ స॥
నాచరిత్రపవిత్రమని య-నలునకు సాక్ష్యమివ్వలేవ ॥యెం॥

సీ. అపవాదమూడ్చిరాజ్యంబున నీతినిల్పుటకు నన్విడనాడె భూమిభర్త
గాన ప్రాణేశుపై నేరము లేదు కలవార్త దెల్పక కన్నొరంగి
యడవిలోననుడించి యరిగిన సౌమిత్రితప్పిదిరామాజ్ఞ జెప్పినంత
నిండుగర్భిణినగు నేనిడు దురవస్థ బరికింప లేకిట్లు పత్రిమందు
వ్రాసిపోయిన లక్ష్మణునివలన గీడు
నాకుదోచదుగాని యెన్నంగిదుష్ట
రావణాసురు చేత గొంపోవబడిన
నాడె చావక బ్రతుకుట నాదితప్పు.

హిందోళము - చతురశ్రగతి.

ప॥ నీ దా మా ధ ని సా మా గా-మ దా ని స మ గా మ ద ని స॥ నీ॥
రమ్మా మృత్యువవే సం జే-కో మ్మా చచ్చి సుఖింతునిపుడు

అ॥ స మ్మ గా మ దా ని స మా గ మ ద ని-సా ని దా నీ ద మా గ సా మ
గ మ ॥నీ॥
నమ్మికొన్న రాముడు నన్విడ చెను-నాకునీకన్న మిత్రులెవ్వరిక॥ ర॥

1. ద ని సా ని ద నీ దా మా-గా స మా గ మా దా ని స నీ ద మ
తినుడో పులులారా నే-దీనురాల మీ యాకలిదీరగ

స మ గ మ దా ని సా ని ధ మ గా స మ-గా మా ద నీ స మా
గా స మ గా
ఇనకులదీపమైన రఘురాముని- కిల్లాలనయ్యునిందంబడియూ
మ ద ని స మా గ స ని ధ ని స ని దా మ- గ స మ గా ధ మా
ని ధా స మ గ స మ॥ దీ॥
వనముననొంటివిడువబడితినింక-బ్రతుకనొల్ల మీకుబుణ్యమగునను॥ది॥

గీ. ఇటులవిలపింప జెంగటి యేటిలోన
సందెవార్చెడి వాల్మీకి చప్పున జని
యెంతయుం దయతోడ నా యింతిని గని
భయపడకుమని యిట్లనె నయముతోడ.

పరితాపవరాళి - ఖండగతి.

ప॥ సా రి మా ప స ధా ప-మ గ రి సా రి మ గా రి ॥సా॥
అమ్మనీవిటులేల - నడవి నొంటిగనుంటి ॥వ॥

అ॥ సా ధా ప మ ప సా ధ-రీ మ గ రి పా మ గ రి ॥సా॥
ఇమ్మాడ్కి-విలపింప - నేమికతమో తెలుపు ॥మ॥

మి॥ రీ మ ప సా ధా పా-మ గ రీ సా రీ మ ప
నమ్ముము నీకింకన్ - నళినాక్షి మేలగు
మా గా రి స రి మ ప రి - స ధ పా మా గా రి ॥సా॥
జుమ్మా భయపడకుము - చూడునేవాల్మీకి ॥న॥

క. అనిపల్కి ధృతిందెల్పిన । మునివరునింజూచి కేలుమోడ్చిమహాశో
కనినదమున రాల్గరుగన్ । జనకజయిట్లనియె నపుడు సవినయఫణితిన్.

కమలామనోహరి - ఖండగతి.

ప॥ గా మ పా ని స ని ధా పా-మా-గా స గ మ పా మ పా ని ॥గా॥
ఏమిచెప్పుదును తండ్రి - నా-నోము ఫలమింతనుండె ॥యే॥

అ॥ సా ని దా పా మ గ స-గ మ ప నీ స ని ధ పా
రామునిల్లాల దశ-రథునికోడలనునే
మా గా స గ మ ప మ గ-సా ని సా గ మ పా ని ॥గా॥
సామంతుడగు జనక - చక్రవర్తికిబుత్రి ॥నే॥

చి॥ సా నీ ధ ప మా గ స-గా మ ప నీ స ని ధాపా మ గ మా పా
ని ద పా నీ స ని ధ ప మ గ స ॥గా॥
ఆమూర్ఖుడు రావణు - డంటినమాత్రసర్గ । బామరనిందంబడి -
ప్రాణేశుడిచటవిడిచె ॥నే॥

1. పా మ గా మా గ సా-గా మ ప ని సా ని ధ ప
సీతనా పేరునం-పూతననిసాధ్వని
మా గ సా గ మ పా మ-పా ని స ని ధా ప మ గ
పీతిహోత్రుడుపల్కు-రీతిమునుదానినియు
సా గా మ ప నీ ధా-ప మ గ మ గా. సా గా । మా పా నీ స ని
ధ ప-నీ ధా ప మా గా స ॥గా॥
ఈతీరుసనాథుం-డిచటికిబోదోలేక । నీతో దెల్పుకొనెద- నేనిండుచూలాల ॥నే॥

గీ. అగ్నిసాక్షిగనేసాధ్వినౌటగనియు
నింతకాలము ననునాథుడేలికొనియు
నిందదెన్నెరింపలేక నన్విడిచెగాన
జచ్చిబ్రతికెదనీవునీజాడబొమ్ము.

రఘులవరాళి - రూపకము.

ప॥ ఎందుకీయాడజన్మ - మెత్తితినయ్యో ॥యెం॥

అ॥ మందభాగ్యురాల రాము - మన్ననయెటునిల్చునా ॥కం॥

చి॥ కందర్పకోటిసుందరు-డుంద్రిజగదేకవీరుడు
సందిటగొనినాథుడున-న్నందుదకడవిపాల్జేసె ॥నెం॥

1. ఇందుకా ననుగంటివో మ - హాదేవినాతల్లి
యిందుకానను పెంచితో మిథి - లేశ నాతండ్రి
యిందుకపు పుస్తెల్లుపరచి - మెలపునన్న పెండ్లిగూడి
యిందుకనా యిడుములెడపి - మేలితీవిన్నాళ్ళు రామ ॥యిం॥

క. పోరిబోరినేడ్చుచునేలన్ ।బోరలుచుగర్భవతియగుటనొగిలుచునెగయు ॥
పిరిదీయుసీతమేనుని।మరిపప్పిన్నెదదేర్చి మౌని యిటులనెన్॥

గౌడమల్లారు - త్ర్యస్రగతి.

ప॥ సా రి మా ప ధా స నీ ధ - మా గ రీ సా రి స ని ధ ॥సా॥
అమ్మతండ్రినంటివాడ - రమ్మనాయింటికిప్పుడు ॥స॥
అ॥ మా ప ధ స రి మా గా రి స - నీ ధ మ గ రి మా గ రీ ॥సా॥
సమ్మదమున నీనాథుని - సమ్ముఖమున జేతుగా ని ॥న్న॥
చ॥ రీ మ ప ధ మ పా ధ సా ని - ధా రి మా గ రీ స నీ ధ
నమ్మిమాటలజేయకున్న - నన్నుమాపుకేకబిల్వ
సా రీ మ ప ధా మ గా రి స ని ధ పా ప స సా ని ధ రి॥సా॥
కొమ్మా వినుకేవు నీకు-కొడుకులిద్దరు పుట్టగల ॥ర॥
1. ధ స రి మా గ రీ మ పా ద - సా ని ధ మా ప ధ పా గా
జనకపుత్రివైననేమి - సత్యపరాక్రముడైరా
రి స రి మా గ రీ స నీ ద - సా ని ధా మ ప ధ సా ని ధ॥
మునికిభార్యవైననేమి-పూర్వాకర్మమెట్టుదప్పును
ని ధ పా మా గ రి సా రి మ-పా ధా సా రి మ గా రీ
జనుమా మా మునిపల్లెకు-సందేహింపగనేలా
స ని ధ రీ స నీ ధ మా ప-ధ మ గ రి సా ని ధ సా ని ద ॥సా॥
వినుము నీదుభర్త నిను-బిలుచు నుపాయము వన్నెద॥ న॥

గీ. ఇటులబుజ్జగించి ఋషిపల్లెయందాపె । గోరినట్లు మారు పేరుబెట్టి
స్వీయ గృహమునందుసీతనుగాపాడు।డనుచుమౌనిసతులకప్పగించె.

ద్వి॥ అంతట ఖేదమోదాశ్చర్యములను
కాంతలు గుంపులు గట్టి ధైర్యంబు

2. జానకికిం జెప్పి సదుపాయముగను
స్నానభోజన పరిచర్యలుసలిపి

3. అక్కరో చెల్లెలా యనుచువావులను
మక్కువతో బన్ని మన్నించిబిలిచి

4. మచ్చికగావించి మంచిసామ్యములు
ముచ్చటలంజెప్పి మొనసి నవ్వించి

5. నెమ్మదిమరపించి నేరుపుతోడ
గమ్మని పూలప్రక్కను నిద్రపుచ్చి

6. వెంటవెంటనె లేచి వేళలుజూచి
కంటికిరెప్పల్లు గాచుచునుండ.

సీ. ఎప్పటికిం దొల్కరించునోయని వానకోయిలతీయనికూత వేసె
చీకటివలెనింక సీతకు నపవాదవిడునంచుఁ మలికోడిగూసె
వసనగాజుక్కలు మఱిచందురుండుదివ్వెలుగల్వలుం దమ వెలుగుబాసె
వైదేహిహాయిగ బ్రసవించుశకునమ్ము కొమ్మకెగరికాకిగుతుఁజేసె
విచ్చుతమ్ముల బమ్మెదల్వేడ్క మ్రోసె
దుర్ళిజక్కవకవలు కౌగళ్ళడాసె
దెమ్మెరల్చల్లకపట్రింబుదెసలరాసె
బ్రొద్దుజేగురురంగు తూర్పునకుబూసె.

క. జానకియు గర్భవేదనతో నంతట లేచి మిగుల దొట్రిల్లెడు న
మ్మానినితులదాపున నెంతో నొప్పులుబడుచునిట్లు తొట్రిల్లుచుండెన్.

నాగస్వరావళి - త్రిశ్రగతి.

ప॥ గా మ పా ధ సా ధ ప మా-గా మ పా ధ మా॥గా॥
తాళలేను నొప్పులకో - తల్లులార నే॥ దా॥

అ॥ పా మ ప ధ స ధా ప మా గ-స గ మ పా ద సా।
నేలబ్రతికినాను నాథు-నెడసి యిట్టులన్।

ఉపపల్లవి॥ దా పా మ గా స గ మ-పా ధా స ధా
పాలించరా చలము-చాలించురా।

సా గా మ పా మా గ - మా గా స మా॥ గా॥
ప్రాణేశరామా మొ-రాలించురా॥ తా॥

1. సా గా మా ప ధ స ధా ప-మా గసా గా మ పా।
పుట్టిల్ల త్తయిలు బాసియిట్టు లేమంటినా।
దా ప మ పా ధా సా ధ ప-మా గ సా గ మా ప ధా।
నిట్టడవిన్నిళ్ళాడగ-నేనునోచుకొంటినా।
సా దా పా మ గ సా-గా ధ స గా మా-పా మ పా ధ సా ధ ప
మ గ-సా గ మ పా మా,
కట్టా రామానంజే-పట్టురరామా కట్టుకొన్నదానివిడువకర్జమ రామా॥

సీ. అబ్బబ్బ యీనొప్పులధికమాచున్నవి యింకెట్టులోర్తు నోయింతులార
ఆడపుట్టుకకన్న నడవిలో చెట్టయి పుట్టుట మేలగు పొలతులార
నావార్తవదినెకు నాయత్తకమ్మకయ్యకుదెల్పి తోడితెం డతివలార
యింక నేబ్రతుకబోనిదినిశ్చయమునాథునకుపర్చుడొక్కమారమ్మలార

తండ్రిజనకుడ కావుమో తల్లిభూమి
యిప్పటికినైన నాజీవమేలపోదు
యక్కటా లక్ష్మణా యొక్కరైన బలుక
రేమి సేయుదు నోరామ రామ రామ॥

క॥ నొప్పులిటుల మిక్కిలి పడి
యప్పుడు బాలారుణోదయావసరమునఁ
గొప్ప శుభముహూర్తంబున
జప్పున నీళ్ళాడె జనకజాత ముదముగాఁ.

జనరంజని—త్రిపుట.

ప॥ స రి గ మా ప ద పా ని సా ధ ప-మ రి స రీ గ మ పా మరీసరి ॥స॥
కవలుపుట్టిరి చిన్ని రాములు-కరణిముద్దులుమూటగట్టుచు॥గ॥

అ॥ ద ప మ రీ గ మ పా ధ పా నిస - రీ స ద ప మ రిగమపధాపని॥స॥
రవికులంబభివృద్ధిగానను-రాగమునమునిసతులు చూడగ॥గ॥

చ॥ ధ ప మ రి సా రి గ మా ప ధ-పా-ని స రీ గా మ రి స ద పా ని స।
పవనుడు చల్లగ మెలగ-పీ-వగబద్మంబులు వికసిల్లగ
రిగమా ప ద ప ని స ధ ప మ-స-రీ గ మ పా ధ ప నీ స రి స ధ ప నీ॥
స॥
నవనీరదశకలములన-జిరు-నవ్వున జానకిఖేదమును మరువగ॥

గీ. అప్పుడు వాల్మీకమౌని యాయర్భకులకు
జాతకర్మంబు సేయించి సంతసమున
బాలకుశలవా స్తరణ నుద్భవిలుకతన
గుశలవులనుచు బేరులక్కుర్రలకిడె.

క. కేవల సత్యస్వాంతా
ధీవిపులబలార్క విజితదితిజధ్వాంతా
భావితసీతాకాంతా
సేవకజనవనవసంత శ్రీహనుమంతా.

మాలిని॥ సకలనిగమవేదీ సాధుగానప్రమోదీ
ప్రకటితఋజువర్త్మా రామపాదార్పితాత్మా
ముకుళితఖలకామా భూరిలంకేశభీమా
అకుటిలజనగేహా యారవీరాంజనేయా.

గీ. అవిధరింపు మయోధ్యలో నప్పుడు లక్ష్మ
ణాగ్రజుడు జానకవిరహానలమున
దూలు చొంటిగనొకపూవుదోట కేగి
యెంతయుందనలో దలడించెనిట్లు.

గవాంభోధి-త్రిశ్రగతి.

ప॥ సా రీ గా రీ స నీ-సా-రీ, గ మా ప మ గ రి॥ సా॥
అయ్యోజీవేశ్వరీ-యిం·తయ్యోనామనబ్రితు॥ కి॥

అ॥ పా మ పా ధా ప మా-పా మా గ రీ సా సీ॥ సా॥
ఎయ్యెడనుంటివో-ఏమనుకుంటివో॥ య॥

1. ప ధ ని స రి స గా రి స నీ-దా ప మ గా రీ గ మా
అరయగమనశోకము జ-న్మావధిగా జేసెనా
ప ని ధ పా ద నీ స రి గ రి-సా ని ధా పా మ గా రి॥ సా॥
పరమపావనీ మనకీటు - ప్రాసెనా కొయ్యోదయ్యమయ్యో॥

2. సా ని సా రి గ రి సా ని-దా ప మ ప ద ని స రి గా
నిండుగర్భిణివినిన్ను-నేను విడువవలసెనా
మా ప మ గ రి గా రి సా ని-స రి గ మ ప ధ ని స రి ని॥ సా॥
వెండియుమనయాసలెల్ల-బెరిగిపడటగలసెనా॥ యు॥

సీ॥ హరునిల్లువిరచి నా యురమునపూదండ నెగ్గించునప్పుడునున్నిగ్గుగొల్పు
పిత్రాజ్ఞనడవిక్రై వెడలెడునావెంట నోతెంచునప్పుడు సంతుష్టినిల్పు
బంగరులేడికై బ్రిమసి చనునప్పుడ నక్కబుత్తెంచుతరి వింతముద్దువెల్పు
దశకంఠుడీల్గిన తరువాత నగ్నిసాక్ష్యమ్ముగ వరసతీత్వమ్ము దెల్పు

నవరసమ్ములకాపు మన్మథునితూపు
మిట్టమీాలనురేపు క్రొమ్మించుదాపు.
నిర్మలవినీతికిం బ్రాపు నెనరుజేపు
నట్టి నీచూపుగన కెద యెట్టులోపు॥

ఉ॥ ఎంచగభాస్కరాన్వయము నేచెడుదుర్యశమగ్గ గ్రహంబు శాం
తించగ నిన్నరణ్యమునకే బలియిచ్చితిగాని నన్ను బా
ధించెడు నీవియోగమను తెంపరి దయ్యమెటో మృగాక్షి హా
మ్మించును నాదుప్రాణ ముపహారముబొంద కెటుల్పమించునే॥

కౌమోదరాగము-ఖండగతి.

ప॥ సా ని మ గ రీ స నీ-సా రీ గ మా ని స ని॥ సా॥
నిండెయను చీకటిగ-నీ వేను జక్కవల
రీ స ని మ గ . రి స ని రి-సానిమా గ రి స నీ॥ సా॥
చందమున విరహమున-గుందుచుంటిమి సఖి॥ నిం॥

అ॥ మా నీ మ గా మా గ-రీ-గా రి సా రీ స
ఎందాకనైరింతు-మీా ఘోరశోకంబు
రీ గ మా ని స ని రి ని-రీ గ మా ని మ గా రి॥ సా॥
కందెరుంగని నెల గంబుగల్గినదాన

మి॥ సా రీ గ మ గ రి నీ - మా గా రి స నీ రి
డెందంబినుముగనే - నిందుంటినిగానీ
గా మా ని స రి ని మ గ - రీ గ రి గ మ ని స రీ ॥సా॥
యందీవెటుబ్రతికెద.-.వాసదొరగి యకటా ॥నిం॥

పూ ప దా ప మ గ రి గా మా ప మా - గా రి సా ని స రి గ
మ ప మ గా రి స ||సీ||
నీయుదారమహిమగన్నర్చుమా - నీవునేనుమరలగలసియుండనము||పూ||

మ. అయయో పల్కవదేమి కోపమ దురన్యాయంబుగా బౌరులెం
తయుమద్వంశము నీకతంబునను నిందన్జేయుటంబట్టి న
న్నయధర్మంబులుతప్పకుండ జనులన్పాలింపగాగోరినే
భయదారణ్యమునందు బోవిడచి యిబ్బంగిన్విలాపించెదన్.

గీ. అనుచు వేడునతనికనులముంగటిసీత । మాయమయ్యె మరియుమహిమ మెత్తె
లుంగుచుండినశివలింగమంతటజూచి|ప్రణతుడగుచురాముడునుతిసేసె.

శూలిని - రూపకము.

ప|| ప మ గ మ ప ధ నీ స రీ స - రి స ని ధ ప మ గా మా ప
జయజయకరుణాంతరంగ - జయజయశివలింగా ||జ||

అ|| గ మ గ రి గా మ గ రి సా ని - స రి గ మ ప మ ప దా ప||
జయజయకామమదభంగ - జయజయధవళాంగా|| జ

చ|| ని స రి స ని రి స ని దా పా - మ గ మ ప ధ ని స రి నా
జయజయజలధినిషంగా । జయజయవిఖ్యాతకురంగా
ని రి ని స రి గ మ ప ధా నీ - స ని రి నీ ధ పా మ గా మ ప||
జయ భవతిమిరపతంగా - జయ యుమాహృదబ్జభృంగ |జయ|

1. సా నీ ధ ప మ గ రీ స ని - సా రి గ మా ప ద నీ స ని - గ రీ
స ని ధ ప మా గ రి - సా రీ గ మ ప ధ ప మ గ
సృష్టిస్థితిలయకారణ - సేవకకష్టనివారణ - దుష్టతిమిరప్రకరవారణ -
దుర్గాహృజ్జయవిహారణ

మా గ మ పా ధ ని సా రీ - సా ని దా ప మ గా రీ స
నష్టసమస్తవిమోహా - నాగచర్మలసద్దేహా
రీ గ మ ప ధ నీ సా రీ - సా నీ ధ ప ధా పా మా॥ ప॥
పుష్టవృషభరాడ్వాహా - భూతప్రియోత్సాహా॥ జయ॥

ఉ॥ పారములేని సంసరణవార్నిధిమున్గి రజస్తమోగ్రహా
క్రాంతనితాంతబాధలను గుందుచు దుర్విధిచేత జీవనా
ధారముగా జరించు నిజదార నరణ్యముపాలుసేయు బ
ల్దారుణకర్ముల సత్కులకళంకుననుం దరిజేర్చుమ శంకరా.

సీ॥ అపుడు శ్రీరాముని కాలింగమందుని వినబడెనిట్టులవిశదముగను
రాముడా నమ్ముము నీమనోభ్రమ జగమంతయుగాని సత్యమ్ముకాదు
సత్యమానందము నిర్గుణమగునాత్మతత్వమీవిశ్వంబుదనమహిమను
పుట్టించిపోషించి పొలయించినట్టుల నాటాడు నిదిరహస్యంబుజుమ్ము
తోడరి నీసీడజూచి నీవడదనేల । నీవె యీ లోకమంతయు నీకుదప్ప
వేరువస్తువు లేదని విశ్వసించి।సర్వమోహంబులందుంచి శాంతిబొందు॥

గీ. నీకునిశ్చలతత్వంబు నెగడువరకు । గురుతుతోడుతమద్బోధమరువబోకు
తోడరియీలోకధర్మంబునడుపుచుండు। మేలవేమాటలేనెనీవింతనిజము.

చ. ఇటు కలగాంచి మేలుకొని యెంతయు సద్భుతమంది రాము డం
తట దనకున్న మోహము విదల్చిన యప్పరమాత్మతత్వముల్
స్ఫుటముగ జ్ఞప్తి దెచ్చుకొని చోద్యముగా జిరునవ్వునవ్వి ది
క్తటములు మ్రోయ నీశ్వరుని దన్మయతన్వినుతించెనిట్టులన్.

రఘుప్రియ - ఖండగతి

ప॥ మా పా దా ప మ గ - రీ స ని స రి గ మ ప ద - ని స రీ గ
మా పా మ గా - మ ధా నీ ధ పా॥ పూ॥

ఈవే నేననుచు-నిజ్జగముభ్రమయనుచు - నెరింగించి తేశంకరా-యికే
శంకరా॥ యీ॥

అ॥ దా పా మ పా ధ ని స - రీ సా ని సా రీ గ । మా పా మ గా రి
స ని ధా ని సా నీ స రి గ

నాపంతమాన్పుటకు - నాకిట్టులద్వైత । భావంబుదెల్పితివ - కేవలా
నందమయ॥ నీ॥

చ॥ మా పా ధ నీ స ని ధ - నీ రీ స రీ గా రి । సా నీ ధ పా మ గ రి
గా మా ప ధా పా॥ నూ॥

నీవేనిజంబుమరి - నేనేయబద్ధంబ । హావిశ్వమంతయు న-హంకార
జన్యం॥ బీ॥

గీ. ఇట్లురఘురాముడుం బరమేశువలన
దనరునిర్గుణాద్వైతాత్మతత్త్వమెరిగి
స్వీయధర్మంబుతోడ నిశ్చింతనుండ
నువిజయు గల వనములో నొక్కనాడు.

సీ. పడమటవిశ్రాంతిబడురవి తనసిరినుదితుడౌచంద్రున కొప్పగించె
జానకిసత్కీర్తి భూనభోంతరములనిండినయట్లు వెన్నెలలుగాచె
సెగమందమైపగల్నిగురుగప్పియడంగుపాంథులవిరహంబు ప్రజ్వరిల్లె
సహజగానకవిత్వశాలివర్గ శుష్కశాస్త్రజ్ఞువలె జుక్కసౌరుమాసె
అందముగనట్లుపున్నమసందెమీర। జానకియునేకతంబున ప్రాణవిభుని
చెంతదానుండకుంటకుజింతబొంది యెడదనీరయి యిట్టులనడలజొచ్చె॥

సాలగము—రూపకము.

ప॥ సా రి గ మా పా దా నీ-సా నీ ద ప మా గ రి నీ ॥సా॥
కోమలమేఘశ్యామా-రామామెటుతాళుదురా ॥కో॥

అ॥ పా మ ప ద ప మా గా మ గ-రి స నీ స రి గ రి సా రి ని ॥సా॥
నామియిపుడునీచెంగట-జరియింపగ మనసాయెర ॥కో॥

చ॥ గా మ ప దా ప ని దా ప మ-పా ద ని స రీ స గా రీ ।
ఈమధురంబగువెన్నెల-యీ మలయమారుతంబుగ

సా నీ సా రీ గ రీ స-ని ధ ప మ గా మ గా రీ ని ॥సా॥
సామీనీతోడనున్న-సఫలమగునుగదానాకు. ॥గో॥

1. దా ప మ ప ద ని స రీ గ రి-గా రి స నీ సా రి గా రి
ఎన్నడునినుగనుగొందు మ-రెన్నడు నీపేర్మిగందు
సా ని ధ పా మ ప ధా ప మ-పా ధ నీ ధ ప మ గ రీ స।
నెన్నడు మోహాముదీరగ-నీవు నేనుగలిసియుందు

మ॥ నీ స రి గా మ పా మ గా-మా ప ద నీ స రి గా రి।
నెన్నడునీగభీరవా-క్కింపుగవీనులవిందు
సా నీ దా నీ ద ప మా-పా గ మా రి సా ధ రీ గ ॥సా॥
నిన్నాళ్ళట్లుండెనునా-దెంత మొండిజీవుడందు ॥గో॥

సీ॥ ఔరసేమాత్రమెయాలించుసటుపు స్తైముడిముడికింబెట్టు ముద్దునేపుఁ
తొలుత న న్మరిపించిపలికించిమైకువ్వీసరసంబు జేసినజాణతనము
అలదండకాటవియందూబికాల్వల తెన్నున నన్నె త్తుకొన్నకుశమిఁ
వామాంకమునసుంచి పట్టాభిషేకంబునందునాకుంజేసినట్టిగొప్ప
ఏనునెలతప్పినప్డుపితృణమింక । దీచఁ గలనంచునీవుబొందినముదంబు
నెంతకనితలపోయుదు నెట్టులోతుఁ । నోముఫలమిట్టులుండెనా రామ రామ॥

భోగివసంతకము—రూపకము.

ప॥ సా ని దా మ గా రి గా మ-దా మ గా రి సా రి నీ ॥సా॥
రాముబాసియుంటినెంత-రాతిగుండెదాననో ॥రా॥

అ॥ సా రి గ మా ధ ని సా నీ-రీ ని ధా మ ద మ గ దా ని ॥సా॥
ఈ మునివాటికలోనే-నేలనిట్లుబ్రతుకగంటి ॥రా॥

మి॥ గా ద మ గా రీ స రి స ని-సా రి గ మ ద సీ స సీ ద
ఏమియు బాపం బెరుగని-యింత నిరపరాధురాల

మా ధ మ గా రి గ రి స రి ని-సారిగ మా ధ మ గ మ ధ ని॥నా॥
నామగడేలననువిడచె-ప్రేమమోకింతయుదలపక ॥రా॥

1. రి స ని దా ని దా మ గా మ-ద ని స రి గా మా గ రి స
జనకజాతనైననేమి-సకలజగద్వీరుడైన

రి స రి గా మ ధా మ గా రి-సా ని దా మ గా మ దా ని
యినకులాబ్ధిచంద్రురాము-నేనుగట్టుకొన్న నేమి

స రి గ రి గా మ ద సీ సా-రి స సీ దా మ గ రీ గా
అనలముసాక్షిగనాపా-వనతంజూపిన నేమీ

మ దా మ సీ గ రి సా సీ-స సీ ధ మ గా ధ మా ధ ని ॥సా॥
ఆనాపవాదముపాల్సే-సినన్నిటులుంచెదువిధి ॥రా॥

సీ॥ నాధునితోడనన్గలిపెదనని మాని గట్టిగనాకాసబెట్టినాడు
గానియిప్పటికైనగరుణించకుంట కేహేతువో నాదురదృష్టమేమొ
అంతవానికిబుట్టినట్టినాబిడ్డలు మధుకరవృత్తిచేమనగవలసె
సంపూర్ణగర్భవుచెజనకునికీవార్త యెటుసిగ్గుమాలిపుత్తెంచువాన

రాము నికజూడకున్న నేబ్రతుకలేను
చంటికూనలనెడబాసిచావలేను
అక్కటాద్వంద్వసంకటమయ్యెనాకు
నెద్దియుందోచకుండె నేనేమిసేతు.

క॥ అనికన్నీర్వంచెడి తల్లినిగన్గొని కుశలవుల్గడింది కనికరం
బున వింతయుసందియమ్మున బెనయగ నిట్లనిరిదిగులుమిగిలినమదులన్.

ధాతువర్ధని - త్రిపుట.

ప॥ సా ని ధా ప మ గా మా పా ధ ని-రీ స రీ గ మ పా ధ నీ రీ ॥సా॥
ఏలనేమాయమ్మానీవిటు-లేడ్చుచుంటివిపల్కు-మాతో ॥నే॥

అ॥ గా మ ప మ గా రీ స నీ ధ ని-సా ని రీ గ మ గా రి సా రి ని ॥సా॥
చాలునికగన్నీరునంచకు-చాలుమాకునుశోకమయ్యెఁడు ॥నే॥

మి॥ పా మ గ మా ప దా ని సా రి స-నీ స రీ గ మా పా మ గ రీ
మేలుగజాలినంతభిక్షము-మేమునేడు తే లేదని యో
సా రి స నీ స రి గ మ ప మ గా-రీ స నీ ధ పా మా గ మ స ధ
నీ రి ॥సా॥
మేలిమి లేక నినుముసలివా-ల్మీకితాత యేమైనగసరినాఁడా ॥యే॥

1. స ని ధ పా మా గ రి గ మ ప ద ని-సా రీ స నీ దా ప మ్మా
మరియునీవేడ్చినను నిజముగ-మాతోఁడునుమ్మా యమ్మా
స రి గ మా పా ధ ని స రీ స ని-స నీ దా మ ప మా గ రీ స ని
సరిగమాప్రశ్నములకిప్పుడు-సమాధానముమాకుదెల్పుమ
రి స ని ద మా పా ధ నీ సా-రీ గ మా గ రి స నీ ధ ప మ గ
పరువుగమమ్మొక్కరైనన-బ్రాహ్మణాధమునకై పిలువరు
రి స రి గ మా నీ ద మ ప ద-నీ సా ని ధ పా మ గ రీ స ని ॥సా॥
గురుతుగమాకుందండ్రియుగుల-గోత్రంబులు లేవనిజెప్పెద ॥రే॥

గీ॥ ఇట్టులడిగెడుబాలురకింతియెద్ది।యైన ననలేక వాల్మీకమౌనిదరికి
జేరి కొనగోటవాల్గంటినీరుదెసల।జిమ్ముకొనుచు డగ్గుత్తికంజెప్పెనిట్లు.

పావని—మిశ్రగతి.

ప॥ రీ సా నీ దా పా మ గా రి-సా-నీ సా రీ గా మా ప ధా నీ ॥రీ॥
ఎన్నాళ్ళుసైరింతుదండ్రి-నే-నీశోకాగ్నింబొర్చుచుండి ॥యె॥

అ॥ పా మా పా దా నీ సా-నీ గా రి స ని దా ప। మా పా మ గ రి
సా ని-ద ప మా ప దా ని సా॥
పన్నెండేండ్లాయె నా-ప్రాణేశునెడబాసి కన్నారనిక నాథు-గననోమ
నైతినా॥ యె॥

మి॥ దా ప మా గా రి స ని స గ రీ-గా మ పా ధ నీ స రి సా నీ॥
నన్నుగన్నర్చమనియెదరీ-చిన్నికూనలుం దమయయ్యన్।

గా రి సా ని స రీ గ మ ప ద ని-సా నీ ధా ప మా గా రి సా ని।రీ
ఉన్నగోత్రము చెప్పుమనెదర-యోయెట్లుత్తరంబిచ్చుదాన॥ నె॥

1. మా ప మా గ మా ప దా పా-దానీ-రీ స నీ ధ ప మా గ రీ సా।
బాసజేసినావుకావా-నన్నా-ప్రాణనాథుని గల్పరావా।

నీ స రీ గ మ ప మ పా దా-నీ-సా ని దా ప మా గా మా గా।
గాసిబెట్టకు మునిమిన్నా-నీ-కన్న నాకేదిక్కోయన్నా।

రీ స నీ ద-పమ-గా మ ప ద ని సా ని।సా నీదా ప మ పా ధా-ప
మ గ మా ప దా ని॥
ఆసబట్టి-యును-రాగెనింతకునాకు। గాసింతైనమనసు-గరుగదేమి నీకు।

సా రి గా రీ స ని స రి గ రీ-గా ప మ దా ప దా నీ స ని।
వాసిమీరంగ గుశలవుల-బంపుమా నాదుపుట్టింటికి।

గా రి స నీ స రి గ మా ప దా-ని స రి స నిధ ప మాగరిసరిని॥రీ॥
నేసదుపాయమునైననే-నిపుడెసుఖముగజచ్చి బ్రతికెద॥ నె॥

ద్వి॥ అనియేడ్చుసీతతో నర్భకుల్గూడ-ఘనరోదనముసేయగావిని మౌని।
2 తానుగూడంగంటతడిపెట్టిధైర్య।మూనుచుదుదకిట్టులనియెనాయమకు।
3 ఓయమ్మశోకంబునుడుగుమునీవు।నీయాత్మజులతోడనేనునయోధ్య।
4 కరిగియుపాయంబునరసిరాముండు। తిరిగినిన్ బిల్పించు నెన్నుబన్నెదను।

5 సైరించియుండుము సంయమీంద్రులకు । నారయగా నసాధ్యం బెందు గలదు।

6 అనుచు బాలురఁ గొనియమ్ముని యేగె।గొనకొని మంచిశకునములు రేగె।

క॥ శ్రుతిపంజరంపుచిల్కా।సతత శ్రీ రామనామసాధనశుల్కా
తతలంకానగరోల్కా।గతలౌకికదుష్టకల్క కరువలిమొల్కా॥

మంగళమహాశ్రీ

పండనుచుభాస్కరుని-బట్టుటకు లేబురిటి-పాపడవుగా నెగిరినావా।
పండువుగ సీతకు శు-భంబులను దెల్పినుర-వైరిపురికగ్గియిడి రావా।
కొండలకురోమముల-కున్నడములువైచుకొని-గొప్పకడలిన్నిసరబోవా।
మెండుగను రామునకు-మేల్నలిపికీర్తిగొను-మేటిహనుమంతుడవునీవా॥

వ॥ దేవా! యవధరింపు మెట్టకేలకు వాల్మీకుండు ప్రభాతంబున నయోధ్యా సమీపంబు జేరి కాలోచితకృత్యంబులం దీర్చుకొని తమయ మ్మమాటగట్టియిచ్చినచల్దిభుజించి సేద దేరినకుశలవులంజూచి యన్నలారా మీరు కన్నెరులునరిగి శ్రుతిజేసికొని నేజెప్పిన రామాయణంబు సార్థకం బుగ నిప్పురంబున బ్రతివీధియందు దాహశాంతికై యావుపాలుమాత్రమడి గిగ్రోలుచుం బౌరులవీనులకు విందొనర్చి సంజపొద్దుననిటకు మళ్ళిరండని యాజ్ఞయిచ్చినన్నల్లెయని యబ్బాలకులు తుమ్మెద రొదలమాడ్కి-దంత్రీ నాదంబులు మనంబుల హెచ్చరింప గోయిలలు మ్రోగునట్లు-నెమళ్లుగూ యుభంగి-నొట్లుపేలుగరణి- తారాజువ్వలెగయులాగున-డింకీ పావురంపు మొగ్గలతీరున- మేల్పటాసామొనర్చినగతి-చక్రంబులు దిరుగుచాడ్పున- పెగ్గూపోసీల ఖదమువలె-నరబ్బీ గుర్రంబులను డాంబాజీపసందున నేపాళ పుబుంగలూదునట్లు-నీటిపై విసరునప్డు చిల్లపెంకు లెగురుగమనిక-సన్న జా జులు జల్లుతెరంగున-గపురంపుటనటిపండ్లొలచుభంగి- మలయమారుతము వీచు సొబగున-గొండప్రక్కల మాటిమాటికి హెచ్చుతగ్గులంబొర్లి పడినుడి గొని రేగుసెలయేటి కెరటంబులవిధంబున - బూలచెండ్లాడుబాలపున-గవ్వ లు గిలకరించురీతి - దేనియలూరు తెమ్మన- ఖత్తజల్లు బాగున-బన్నీరొలకు

పోల్కి - పండువెన్నెలగాచుపోడిమి-నమృతసారంబుగరిమ నిరుపమానం దంబుగ బల్కురాగభేదంబులం దిర్థాయి గ్రామమూర్ఛన లొప్ప—పెక్కుతాళంబుల దశప్రాణంబు లేర్పడం బ్రస్ఫుటచ్ఛందో వ్యాకరణార్థంబుల నవరసంబు లుట్టిపడ పాడపాడ శ్రీరామ చరితంబు బాడుచు నుండ గొంతవడి నిశ్చేష్టులగువారును—దత్తత్కాళానుసారంబుగనానంద పరవశులై గంతులిడువారును - మూకమూకలుగ వెంబడించువారును - జూపులు ద్రిప్పజాల కచ్చెరువడి చూచువారును - మనుజమాత్రుల కీ దివ్యశారీరంబులెట్లుండుననువారును సంగీతసాహిత్యంబు లొకదానికొకటి మీరి యపూర్వంబులై జగదేకమోహనంబులై యున్న విప్రసికూనల కెట్లు లభించెననువారును-భళిభళీయాశ్చర్య మాశ్చర్యము ఎయస్సుతప్ప రూపురేఖలః శ్రీరామునకునిర్వురికిన్నివంతయుం భేదము లేదిదేమాయయో యనువారును-లోకాపవాద మోర్వక విభుండు నిండుగర్భిణియగు జానకి నడవిపాల్సేయించెను గానియాపెయెట్లో దైవవశంబున బ్రతికినిస్సందేహంబుగనిప్పిల్లలంగాంచెననువారును - మొదలుగ బౌరులద్భుతామోద సంశయంబులు ముప్పిరిగొనవెనురాగ నబ్బాలురు-కొంతతడవునకు గోట గుమ్మముజేరి గానమోహితులై మత్తుమందు చల్లినట్లు మైమఱచియున్న ద్వారపాలకుల నిరాటంకముగ గడచిరాజసభకు సమీపించి క్రమంబుగ రవదుళ్ళిన మధురకంఠనాదంబు లేకమై సర్వప్రాణుల నొక్కమొగి నానందమూర్ఛన్ముంచిన నొకంతటికి రాముడత్యద్భుతంబున నబ్బాలకుల కెదురేగి యుచితాసనంబులం గూర్చుండబెట్టి వారల కిట్లనియె.

రసికప్రియ - రూపకము.

ప॥ దా పా మా గా రి స ని ధ - ని స రీ స ని ధా ప మా గ ॥దా॥
ఏయూరెవ్వారి తనయు - లెరిగింపుడు బాలురార ॥యే॥

అ॥ మా పా మ గ రీ సా రి గ - మ ప ధ పా మ ప ధ ని సా ని ॥దా॥
మీయాకృతి మీగానము - మిగులనద్భుతముగ నున్న ॥వే॥

మి॥ గా మ ప ధ ప మ ప దా ని స - రీ గా మ ప ధా ని సా ని
ఏయధిపుని చరితంబిది - యెవ్వాడు రచించెనీని

రీ స రీ గ మ ప మా ధ ని - సా ని థా ప మా గ మా ప ॥దా॥
హాయిహాయి మిముగాంచిన - యమ్మయెంత ధన్యురాలో ॥యే॥

1 ప మ ప దా మ గా రి సా ని - సా రి గా మ ప మ దా ప మ
మముదరింపజేయనిట్లు - మారువేసమున వచ్చిన

ప ద ని స రీ స ని సా ని ద - ని రి నీ థా నీ స నీ స
యమితదయాంబుధులౌహరి-హరులో మీరన్నలార

ని స రీ గా మా పా ధ ప - థా ని సా ని రీ స నీ రి
అమర న్మల్లోకంబుల - నైన నేల్లజాలుమీకు

స ని ధ ప మ గ రీ స నీ స-రీ నీ గ రి సా ని దా ప ॥దా॥
క్రిమమెరుగని బ్రహ్మ కావి - కౌపీనము లేలగట్టె ॥నే॥

క. అనుచాశ్చర్యమునన్మస్గిన రామునికిట్టులనిరి కేల్మోడ్పులతో
వినయముమీరగ గుశలవు,లనూన వాఙ్మధురవృత్తి కందరుపొగడన్.

విశ్వంభరి - ఖండగతి.

ప॥ స రి గా మ పా మా గ-మ ప దా ప మ గ రి స ని - ధ ని స ని
దా ప మ గ రి - సా రి నీ సా రి గ రి ॥స॥
వినుమయ్య మాయూరుమునిపల్లెయిచటి కొక-దినము ప్రయాణము
వల-దిక్కునందున్నయది ॥వి॥

అ॥ ప మ ప ధ ప మ ప గా మ - ప మ గ రీ సా రి స ని - స రి గ మ
ప థా ని స ని - రి స ని దా ప మ గా రి ॥స॥
జనకునెరుగముగాని-జననిమాకుంగలదు-సోదర మముపెంచునొక-ము
సలిగడ్డముతాత ॥వి॥

మి॥ స రి గ మా ప థా పా - సా ని రి నీ ధ మ గా - మ ప దా నీ సా
రి ని - గ రి ని ధ ప గ రి స ధ ని ॥స॥

మునురచించి నేపెం-న్సృష్టికుపాయముగా ఘనుడౌ శ్రీరాముని-కథ
యటయిది నిజముగ ॥వి॥

గీ॥ అనుచు ముద్దులొల్కు నయ్యార్భకులను నంతఃపురంబులోని తల్లులు మొద
లతిపలకును జూపియధిపుడద్భుతమున । బొహుమనగవారు పాడిరిట్లు.

వరుణప్రియ - రూపకము

ప॥ గా మ పా ధా ప మా-గా రి సా ని సా గ రీ॥ గా ॥
ఇంక జాగేలనే-యింతి సైపజాలనే॥ యి॥

అ॥ నీ స రీ గ మా ప మా గ-ధా ప మ గా రీ ని సా॥ గా ॥
పంకజాక్షి నీదు మోవి-పానకమీరాదటే॥ యిం॥

ఖ॥ రీ గ మ పా ధ ని సా రి ని-సా రి గ.మా ప మ గ రి స ని
జంకెదనిన్బలిమినప్రీతి-సల్పగ శాపముకతమున

దా పా మ గ పా మ గా రి - సా ని ధ ని స రీ ని గా రి ॥గా॥
శంకింపకునన్ను నీదు-కింకరునిగ నేలుకొమ్మ ॥యిం॥

1. పా దా మ దా పా మ గ రి - గా మ దా ని దా పా మ గ
త్రైలోక్యవీరుండనగు-రావణుండ నేనెక్కడ
రీ గ మా ప మా గ రి నీ - సా రి గ రి ని సా రి గా మ
వేల్పులికైనజాలని యా-పేదనరుడు రాముడేడ
దా ప మా గ రి గ మ గా రి - సా ని స రి గ ధా ధా ప మ
చాలుజాణతనము లేని-చక్కదనము నీకెందుకు
ధా ప మా ప ధా ని సా ని -. గ రి స ని రీ స సీ ధా మ ॥గా॥
మేలెరింగినన్ను గూడి - మెలపునలంక బాలించు ॥యిం॥

సీ. కటులగోరమిూన మెగదువ్వుచోయ్యారి। మునసుబోరవిరుచుకొనుచు నడగు

వానిఁబంక గడ్డిపరకనొక్కటిబెట్టి। పరమసాధ్వీసీత పలికెనిట్లు.

దేశాక్షి-రూపకము.

ప॥ సా రీ నా మ ప ధా సా-సా నీ దా మా గా మ రి॥ సా॥
రామారాక్షసభీమా - బ్రాణేశా యెందుంటివి ॥రా॥

అ॥ దా మా గ మ రీ స రి గ మ-పా ద సా ని ధ రి స నీ ద ॥సా॥
ఈ మూర్ఖుఁడు కారులదువ-నెట్లుసైచి బ్రతుకుదాన॥ రా॥

చ॥ రీ గ మ పా ద స ని దా మ-గా మ రి స రి గా మ ప దా
వేమరున న్గదరిదుష్ట్లు-వెరిమిండతపోలికని
స ని ధ రి స నీ ధా మ గ-మ రి స రీ గ మా ప ద స రి ॥సా॥
తామసుఁడీటు నాచెంగట - తనబడాయిజూపెనహహా॥ రా॥

1. ప ద మ గా మ రి సా ని ద-స రి గ మ ప ధ రి స నీ ధ మ।ప దస ని దా మా గ మ రి స-ద స రీ సా ని ధ మా
పరమనీచుఁడవీడెట-పరమపురుషుఁడవునీవెట। సరియగునా మెన్గపురుగు జగతినూర్యునితో
గ మ రీ స ని దా సా రీ-గా మ పా ద సా ని ద మా। ప ద స రి గా మా రి స నీ-దా మ నీ ద మ గ మ రి స రి ॥సా॥
దురితాత్మకుఁడీసాధు-ద్రోహిరాక్షసాధముఁడు।నిరుపమసౌందర్యనిధీ- సీమహత్వమెరుగ గలడె ॥రా॥

గీ. అనుచుబరమసాధ్వియగు సీతపల్కిన। నంట వెరచిరావణాసురుండు
మరలెనిటులబాడుచిరుతలగనిశాంత।యనియెరాముతోడనద్భుతముగ.

మలహరి—త్రిపుట.

ప॥ రీ మా ప ద సా ద పా మా-గా రి సా ధ స రి మ పా దా మ ॥రీ॥
అన్నాకన్నుగొంటివేయీ-చిన్నివారలనునిదానించి ॥య॥

అ॥ పా ద మా ప ద సా ధ రీ గ రి-సా ధ పా మ గ రీ స రి సా ॥రి
ఉన్నవన్ని యురూపు శేఖులు-నిన్ను సీతనుబోలి యేమో ॥య॥

మి॥ రీ మ ప ద ప మా గ రి సా ధ రి-సా రి సా ధ నా రి గ రి స ద
కన్ను గవలు కాటుకపుల్గుల-కన్న మిన్నలై జానకివలె

సా రి మ ప ద ప మ గా రి సా రి-ద స రి మ గా రి మా పా మా గా రి॥
వన్నెయుమిగిలినయంగసౌష్ఠ-వముగకసీతీ రే నీయచ్చే ॥య॥

1. దా ప మ గ రీ స రి స ధా రి-సా రి మ ప ద మ పా ద సా స
ఎంతపని జేసితివితండ్రి యింతినడవులకప్పగించి
రీ స గా రి సా ధ ప మా పి ధ-సా ధ పా మ గ రీ స రి స మ
యెంత జెప్పినంబిలిపించక-హీనవార్తలకోడియుంటివి
గా రి సా రి మ ప దా సా ధా-రీ స గ రి స రీ సా ధా ప
కాంతయత్తయిలు పుట్టిల్లు - గాని యడవిలోన్నీళ్ళాక్షి
మా పా ద స రి స దా ప మ గ రి-సా రీ ద సా రి మా పా మా గా॥రి॥
చింతాంబుధిబడి నామరదలు-జీవించుటెట్టులే వస్నేం ॥డేండ్ల

గీ॥ అనుచునంతఃపురంబున నతివలెల్ల
నెంతయుం జానకింగూర్చి యేడ్చుచుండ
నెడదనీరయి రాముడుంబుడుతలదెస
బలుమరుంబరికించి యిట్టులదలంచె.

యాగప్రియ—ఖండగతి.

ప॥ ని స రీ స నీ ధ పా-మా గ మ ప ద మ పా స ॥అ॥ ప మ గా రి
సా రి గా-మ ప ద పి రి ని సా రి ॥ని॥
అదియేమోకానియీ-యభ్రకులగనినంత ॥అ॥ నైకలోనవిరితగా -
బొదలుచున్నదిక్షేమ ॥య॥

మి॥ గ మ ప ద నీ ద పా మ - గా రి స రీ గా మా-ప దా ప మ ప
దా నీ-సా రి స ని ధ ప మ గ రి ॥ని॥
పదపడియొకకాంత - బలికెనయ్యల్లయా । విదేహసుతయేయి - ప్పిల్లల
గనదగినది ॥య॥

1. ప మ గా మ ప ద నీ స-రీ గ మా ప ద పా మ । ప ద ని సా రి స
నీ ద-పా మా గ రి స నీ రి
కుడికన్నై పదరెనేత్ర-కోణమిప్పుడునాకు । కపుదయన్విధిమంచి - గావిం
చునోకోనాకు

స ని దా ప మ గ రి గా-మ ప ద ప మ గ రీ గ మ
ప ద నీ సా రి స నీ-ద పా మ గా మ గ రి సా ॥ని॥
పడినిబ్బుకుతలునా-కొడుకులనుచుసీతయు। నడవిన్వాయిగను-స్నదం
చువినగలనో ॥య॥

గీ. అంతద్వారపాలుడధిపునితోననె। ప్రభువయిదిగోచూడుపౌరులెల్ల
డమకుజేయువిన్నపమిదెయనుచుబత్ర। మివ్వ దానిరాముడిట్లుచదివె.

సీ. స్వస్తిరామానీకు జగదేకవీరుండ నిష్కళంకచరిత్ర నిరుపమాన
ధైర్యమందర సర్వధర్మస్వరూప సత్యపరాక్రమా కరుణాబ్ధినిఖిల
దుష్టసంహార శిష్టరక్షణలోల యాశ్రితమందార యవధరించు
ఒడలెరుంగని చాకినుడినమ్మినిర్మలసీతి రాజ్యంబు నెరుపగోరి
పరమసాధ్వియు బూర్ణగర్భవతియైన
జానకిన్విధివశమున గానలోన
నీవువిడిచిన మొదలు సువృష్టి లేదు
గనుక యాపెనునీవేలుకొనుము మరల.

గీ. అట్లుచదివి రాము డాబాలగోపాల
ముగను పౌరులెల్ల మొనసి కోట
చెంతనుంటజూచి చిరునవ్వుతోలక్ష్మ
ణునకు నిట్టులనియె జనులజూపి.

హాటకాంబరి—రూపకము.

ప॥ పా మ గ రీ స రి స రీ స- ని స రి గ మ ప దా ప మ థా ॥పా॥
తమ్ముడా యీ జనము సేయు - తగవును బరికించితివా ॥త॥

అ॥ నీ స రీ గ మా గ రి స ని-స రి స ని ధ ప మ గ ప మ గ మ ॥పా॥
సమ్మతించ బ్రజానుమతము - నలుపవలయు గద నృపతికి ॥ద॥

చ॥ పా మ గ రి స ని స రీ గ మ-ప మ ప దా ప మా ప గా మ
సమ్ముదముననుని పల్లెకు - జని మదాజ్ఞ జెప్పి వేగ
పా ధ ని సా ని ధ ప మ గ రి-గా మ పా మ దా ప దా మ ॥పా॥
నెమ్మని నీవది నెనిటకు-నీవు నేడు తోడి తెమ్ము॥ త ॥

1. స రి గ మ పా దా ప మ గ రి-సా రీ ని స రి గ మ గారి
ఇనకులముం బట్టిన శని-యిన్నాళ్ళకు వదలిపోయె
స ని ద ని రి స ని ధ ప మ గా - మా ప గా మ రి గ మ పా ద
వనమున శుభ శకునములం-బట్టి సీత బ్రతికియుండు
ని స రి గ మా పా దా నీ-స ని దా ప మ గా రి సా ని-స రి గ రి
గా మా ద ప దా-ని ప ద మ పా గా మ రీ స ॥పా॥
ననుకోనెదన్నే నే స-త్యపరాక్రమ శాలినైన । జననుత సంతానముతో
జనకజ నం జేరునాత ॥త॥

గీ॥ ఇట్లు లక్ష్మణు బంపించి యెల్లవారు । ఉల్లసిలగుశలవుల చే నాచరరాము
డాత్మ చరితంబు వినుచుండె నంతటమునిపల్లెలో సీతయిబ్భంగి వనవజొచ్చె

శ్యామలాంగి-రూపకము.

ప॥ సా రి గా రి సా నీ-సా రి గా మ పా మ గా రి ॥సా॥
ఏమి సేయునో ప్రా-ణేశునొద్ద కేగిమాని ॥యే॥

అ॥ సా నీ ద పా మ గా రి స-నీ స రీ గ మ గ రి నీ ॥సా॥
నాముద్దు కూనలం గని-నాథు డెట్లు తలచునో ॥యే॥

మ॥ పా ధ ప మా పా ధ నీ స-రీ గ రీ స నీ దామా।పా ధ ని సా రి గ
మ గ రి-సా నీ ధ ప మా గ రీ ॥సా॥
పామరలోకాపవాద-పాతగిల్లెనో లేదో। వామభుజంబదరెడునా-భా
గ్యంబికపండునో ॥యే॥

1. ప మ పా ద ప మ ప మా గా-రీ స నీ స రి గ మ ప ద మ
మునుపంతటి యెడబాటుగ బొందియైన మరలవిభుని
గ రి స ని సా రి గ సా రీ-దా మ ప దా పా మ గా రి
గనినటులిప్పుడు రాముగ-గందునో నాపుణ్యమేమొ
స రి గ రి సా రీ గా రి స-గ మ ప మ దా ప మ గా రీ।స ని స రి
గా రి స నీ స రి గా మ ప మా గ రి సా నీ॥సా॥
మనసునకేమోధైర్యము-మరిమరిబుట్టుచునుండెగ। గనుబడుచున్నది
సర్వజ-గంబదిరామమయంబై ॥యే॥

సీ॥ నాథునితోడ నన్గలిపినచో నీకు భూదేవి ముత్యాలముగ్గువెతు
సూర్యుడా రామునిజూపుమా నీకు గాగెడుగోవుపాలార్గింపు సేతు
ఎరునిగగూర్చుమా తిరుపతీశ్వరనీకు మొహారులనొకకోటిముడుపు
దాతు
ఘనువిభునింజేర్చుగ కనకదుర్గా నీకు గరిసెడు సన్న చెందిరము పూతు
ననుచు వేల్పులకు(న్మొ)క్కు బెనిమిటిదగు।వర్తమానంబుగోరినల్వంక
లరయు
శకునములన్నెంచిగాజూచి సంతసించు।జానకియిటుండనటకు లక్ష్మణుడు
వచ్చి॥

సీ॥ పిరుదులమీఁరి యుపేక్షింపబడునెరి కొనలందు ముత్తైపుచినుకుతోడ
సంతతబాష్పప్రిచారతనాసిజాడలు వడి వాడు చెక్కిళులతోడ
అన్నపానసుఖంబు లంటకకళదప్పి మిక్కిలిచిక్కినమేనితోడ
నలుదట్లగాటుకేపులుగులబెర్లింపదొడరిన బెదురుకండోయితోడ

స్నానమయి నారచీరెను సగముగట్టి
మిగలినసగంబు నొక్కపొదమీదనార
వైచి నిలుచున్న సీతనుజూచి కొంత
వడికి రామానుజుడు పోల్చిపల్కెనిట్లు.

సేనావతి-చతురశ్రజాతి త్రిపుట.

ప॥ దా ప మ గా రి స-నీ సా రి గ మా । సా ద ని సా నీ - దా మ
ప గ మా॥ దా॥
రాముడునీదగు-ప్రాణేశుడుశీఘ్రమ్మునినిన్ను-గ్రమ్మెనెనమ్మా॥ రా॥
అ॥ పా మ పా దా మ-పా ద నీ స రి స । రీ గా మ గ రీ-స ని దా ప
మ పా ॥దా॥
భూమిజానన్ను - బోల్చులక్ష్మణుడ । నా మోదమునెత్తినరుదెంచుము
శ్రీ॥రా॥
చ॥ మా ప ద నీ స రి గ రి సా గ రి నీ-స గ రి గా మ పా మ గా
రి గ మ పా
పామరనింద యినకులంబునకున్ - వదిలె నిన్నినాళ్ళ కీశు కరుణన్
ధా ప మ పా ద నీ స నీ గా రి - సా ని ధ ప మ గా రీ సా రీ గ
మ॥ దా॥
వేమరునోముపండె నీగన్న-పిల్లలెచటనున్నారో తెల్పుమ ॥రా॥

గీ॥ అనుచు దారసిల్లు నాలక్ష్మణునిబోల్చి
పొలతియద్భుతంబు మోదఖేద
ములు మనంబునందు ముప్పిరిగొన గొంత
వడికి నతనితోడబలికెనిట్లు.

దివ్యమణి-రూపకము.

ప॥ దా ప మ గ రి సా నీ స రి-గా మా ప మా ద పా ॥దా॥
రాము కరుణ యిన్నాళ్ళకు - నామీదవచ్చెనా ॥రా॥

అ॥ మా ప దా ప మా గ రి సా-నీ స రీ గ మా ప మా॥ దా॥
కామకోటి సుందరు నా - కాంతునింక చూతునా॥ రా॥

మి॥ దా ప మ గా రి సా రి ని స-గా రి స నీ ద నీ
పామరలోకమాడు నప-వాదయడంగెనా
సా రీ గ మా ప మా గా-దా ప మ ప ద నీ రి నీ॥ దా॥
నామంచితండ్రినాకీ-నాటికి శనియూడెనా॥ రా॥

1. ప మ గ రి సా నీ దా ని స-ని స రీ గ రి సా రి గా
వదినెయు నాచెల్లెండ్రు మ-రదులందరు సేమమా
ద ప మ ప మ గ రి స నీ స రి-గ రి స నీ స రి గ మ గా
సదయుడమనపురమందలి-జనములెల్లసుముఖులా
మ ప ద ప దా నీ స ని దా-పా మ గ రీ స నీ స రి గ
పదపడివాల్మీకియునా-బాలురయోధ్యకేచనిరి
ధ ప మా గా రి స నీ స రి-గా మా ప మ గా రి స రి ని॥దా॥
పదమావేగమెనాధుని-పాదంబులముద్దిడవలె॥ రా॥

గీ॥ అప్పుడు మునిపల్లెలో నున్నయతివలెల్ల
మిగుల నద్భుతమంది సౌమిత్రిచేత
సకల వృత్తాంతము నెరింగిజనకజాత
కనిరిభయభక్తులన్మీరియతిముదమున.

జ్యోతిస్స్వరూపిణి-రూపకము.

ప॥ దా నీ సా నీ ద ప మా-ప ద ని స రీ స ని ధ నీ ప॥ దా॥
అమ్మా మన్నించుము ని-న్నలతిగజూచితిమితొల్లి॥ న॥

అ॥ మా ప మా గా రీ స ని దా-నీ సా ని రి స ని ద ని ద ప॥దా॥
ఇమ్మగ శ్రీరామునకీ-విల్లాలవనుచు దెలియక॥ య॥

మి॥ పా మా ప ధ నీ సా రి స-రీ గ మా ప ధా ప మ గా।రీ స ని ధ
ని స ని ధా ప మ-గ మ ప ధా ప మ గా రీ ని॥దా॥
ముమ్మాటికినింబోలిన - ముద్దులూరుపుణ్యసతీ। నెమ్మనమున స్మరి
యించిన-నిఖిలపాపములుంబాయు॥ న॥

పా మ గా మ పా ధా నిసా ని దా ని స రి స ని ద ని
ఏమిపాపమో కాని-యింతదానవని యెరుగక॥

దా ప మా గ రి స ని దా - నీ సా రీ గా ప ద మా
యేమూనిన్నుజుల్కనగా - నిన్నాళ్లుంజూచితిమా

గా రి స ని ధా ని సా ని ద - పా మ గా మ ప ధ ని సా ని । రి స
ని రి సా ని ధా ని ప - దా మ గ మ ప ధ నీ స ని ధ ని ప ధా॥
నీమగనితో డపోయిగ - నీవుశాశ్వతముగనుండు । మోముగువ మాకు
నీవలె - నుత్తమసఖియికెట్టుదొరుకునె ॥య॥

సీ॥ శ్రీబాసురాముని సతివటే నీవని - ముద్దిడిదీవించెముసలిదొకతె
నెచ్చెలినిన్నికనేనెప్డుజూతునోయని కంటనీరిడెనతివయొకతె
సికదుప్పిముడివేసి చీరగట్టంబెట్టి పసపుగుంకుమకానుక నొసగెనొకతె
చెలియరో యీజంతికలు కుశలవులకు బెట్టుమాయనియొడిగట్టెనొకతె
యిట్టులద్భుతమోదంబు లెనసివిడువ
జాలకుండినయమ్మానిసతులకెల్ల
తనకు సౌమిత్రి దెచ్చిన ఘనవిభూష
ణంబులంబంచియిచ్చి సీతమ్మయనియె.

కాంతామణి - త్రిశ్రగతి.

ప॥ పా మ గా రి సా ని స రి గ - దా నీ సా నీ ద ప ధ మ ॥పా॥
అమ్మలారవందనమిదె - యోహోమిమ్మొట్లువిడుతు ॥న॥
అ॥ సా ని ధ పా మా గ రి గ మ-దా మ గా రీ స నీ స రి ॥పా॥
సమ్మతినాపిల్లలనను-జాలబ్రేమించిపెంచిన ॥య॥
ను॥ దా ప మ పా ధ ని స రీ స - రి గ మ ప మ గ దా మ గా రి
సా ని స రీ గా మ ప మా-ప ద ని సా ని దా ప మ గ మ ॥పా॥
నెమ్మినినాపురుడుబోసి-నిరతముపరిచర్యసేసి। యిమ్మగిరక్షించిరిమీ-
ఋణమ్మునాకుదీర్చదరమె ॥య॥

1. సా ని దా ప మ గా రి స ని-స రి గ మా ప దా మ గా రి
అట్టికష్టసముద్రమున - నడగియున్న నన్ను దేల్చి
సా రి ని సా రి గా మ గ రి-దా మా గ రి సా రీ నీ
పుట్టిలుకన్న నెక్కువగ-బోషించినమీాయూరిక
సా రీ గా మా ప మ గ రి-స ని రి నీ ద పా మ గ రి స
కట్టానేనెట్లుమరువ-గలను బ్రాణమున్నవరకు
నీ స రి గా మ ప గ మా ప-దా మ నీ ధ పా మ గ రీ గ మ॥పా॥
మెట్టున నేటికొకసారి మిమ్ముజూడవచ్చెద నిచ్చటి ॥క॥

క. మునిసతులయొద్ద సెలవిటు
గొనిజానకి మరదితోడ గొబ్బునరథమె
క్కెను బదప నయోధ్యనురా
మునిగని వాల్మీకిపూజబొందియిటులనెక్.

నాసికాభూషణి-సంకీర్ణగతి.

ప॥ సా ని ద ని స నీ ద ప ద ని దా ప మా గ-రీ సా ని రీ స ని ధ
ప మా గ మ ప ధ ని ॥సా॥
రామసుగుణధామ యినకులాబ్ధిసోమ - యీాముద్దుపిల్ల లెవరొనీకు
దెలియున ॥రా॥

అ॥ సా రి గ మా ప దా ని సా ని ధ ప మా గ-మ ప ధా ని పా ద
నీ ద ప మ గ రీ స ని ॥సా॥
వేమరువీంద్రుమనీచరిత్రజవులూర-వినిపింపక్షేమబొందివిడువకుంటివి॥రా॥

మి॥ రీ గ మ గా రి స।ని ద నీ స ని ధ ప।మ పా ధ నీ స ని।రీ స ని రి
ని। దా మ ప మా
శ్యామలవర్ణము భుజసౌష్ఠవముపలు। చాలుసీలపుటుంగరముల। ముం
గురులుక్

గా మ ప దా ని రీ స ని దా ప మ గా రీ స ని సా రీ గా మా
పా ధా ని రి ॥సా॥
వేమాటలేలనిక్క-వపిల్లలునీయచ్చుగనున్నారోలేదోచూడుమ ॥రా॥
ప మ గ మ ప దా ని స ని దా రీ స ని రి స-ని ద నీ ద ప మ
గా మ పా ద ని స రి స ని
కనుగవలతీరెవరిదోపోల్చుకొనుమ-కటసాధ్వియగుసీతనేలవిడిచితివి
ద ని ప దా ప మా గ మ పా ద నీ రి స ని-గ రి సా ని ధ ని స
రీ స ని దా ని ధ ప మ
జనపతీనిజంబుగవీరునీసుతులు-సహజాస్త్రవిభవులన్నిటనీకు సములు
అ॥ ప ద ని స రీ గా మ గ రీ సా ని దా నీ ధ ప మ-గా రి గ మ ప
దా ని సా ని రి ని
కనుగొనుమాపీరలనీజన్మసాఫల్యముగ నం-కతలముజేచి-ముద్దిడుము
స రి గ మ పా దా ని స రీ స ని దా పా మ గ రి స నీ స రి స ని
ద పా మ ప ద నీ ॥సా॥
జనకజనీకై పలవించుచు నాయాశ్రమమునన్నది తిరిగి యేలుకొను
మా ॥రా॥

గీ. భళిరమీావంటిపుణ్యదంపతులుకష్ట।పడిరియిన్నాళ్లుదుర్విధివశముచేత
గానియిప్పుడుసంతోషకాలమయ్యె । నాలుబిడ్డలతోనీవుహాయినుండు.

క. అనవినిగొబ్బునగుశలవు।లనుగౌగిటజేచి ముద్దులంగొనిరాముం
డనుపమసంతోషాంబుధి।మునింగిమునితోడ గేలు మోడ్చి యిటులనె.

శారదాభరణము - సంకీర్ణగతి.

ప॥ స మ గ మ ప ద నీ సా రీ నీ ధ ప మా-రీ స మ గ మ ప ని ద
ని సా రి సా ని ధ ని ॥స॥
అనుపమకరుణాంభోధీనేనినుగొని-యాడగలనెయినకులముద్ధరించితివి॥అ॥

అ॥ స ని ధ పా మ రీ స ని స మ గ మ ప దా ని-స నీ రీ స ని రీ ని
సా ని ధ ని సా ని ॥స॥
మునివరుండ దుర్విధిహతుడనగునన్ను-బునర్జీవితుజేసె నీయమృతదృష్టి

చ॥ రి స నీ స ని దా ని ధ ప మ రీ స మ గ మ ప ధ ని దా ప మా
పా ద నీ సా ని దా
జనులందరు సీతపరమసాధ్వియనుచుమరలనాపెబిల్పించి నన్నేలుకొ

ని స రీ స నీ ద ప మ రి స నీ స మా గా మ ప ద నీ దా ప మ
పా ధ ని సా ని రి ॥సా॥
మ్మనిపిండుప్రినాతనయులనిపోల్చికాబోలు ననుబ్రార్థించి రిదంతయు
నీకృప ॥ని॥

గీ. అంతలక్ష్మణుతో సీతయరుగుదెంచి
యఖిల పౌరసభామధ్యమందుసమయ
మెరిగివచ్చిన ఋషులునుతింప గుశ ల
వులను ముద్దువిభుగని తలచెనిట్లు.

గాంగేయభూషణి - రూపకము.

ప॥ స ని ధ పా మ గా మ ప మ గ-రి స ని సా రి గా మ దా ప ॥స॥
సుదినమయ్యెనేడువిభుని-సుతులతోడజూడగల్గె ॥సు॥

అ॥ మ గ మ ప దా నీ స రీ స-రి నీ ధ ప మ గ రి సా ని ॥స॥
పదపడియిన్నాళ్ళకాస-ఫలించెజన్మముదరించె

చ॥ ద ప మ గ రీ సా రి గా మ-ప ద నీ స ని దా పా మ గ
ముదమునవేగొల్చువేలు-పులు సత్యముగాపాడిరి
రి స రీ స ని స రి గ మా ప-దా ని స నీ ద ప మా గ రి ॥స॥
కద నాకికకొరతలేదు-కాంతునిగూడిసుఖించెద ॥సు॥

సీ. అప్పుడుసీతనుజూచి హాహాపతివ్రతాభూషణమా యని ప్రమొక్కు-వారు
అతిసుకుమారాంగివమ్మ ఘోరాటవినెట్లుంటివంచు శోకించువారు

నీయంత మంచిదానికి నిందెగల్పించె నేతల్లి యనివిధిందిట్టువారు
నీ భర్తే యున్నీవు నీసుతుల్బ్రతుకుడు వేయేడులనుచు దీవించువారు
ఇట్టులద్భుత మోదంబు లెనసిపౌరు లెల్లదనుగనుచుండగ నింతినాథు
నంతికము జేరిరాముని యంకతలము దిగి యెదుర్వచ్చుసుతులతో నగియి
టులనె॥

చిత్రాంబరి - చతురశ్రగతి.

ప॥ దా ప మా గ రీ సా ని స రీ గ రి-గ మ ప ద నీ రి సని ద ప॥దా॥
అన్నలారమిమ్మంకము జేర్చిన-యత డెవరో తెలిసితిరా॥ య॥

అ॥ పా మ గా రి సా నీ స రీ గ మ ప-దా ప ధ నిసగారిసానిరీనీ దా॥
చెన్నుమీరమీగన్న తండ్రిజగ-జెట్టియితడెనాదు ప్రాణనాథుం॥డ॥

చ॥ గా రి గ మా పా మ గా రి సా ని-స రి గ మ ప దా ని దాప ద
ని స ని ద॥
ఎన్నక ఘోరాపవాదమాడి-యిడుములఖ్ఞనన్ను ద్రోయుజనములకు
పా ద ప మా గా మా పా ని స ని-రీ స గా రి పా మ ద ప మ
గా రి ని ॥దా॥
బన్నగి మత్పాతివ్రత్యమిప్పుడు-స్పష్టపర్చితల్లిబుణము దీర్చిన ॥య॥

గీ॥ అపుడుశ్రీరాముడఖిలజనాళిమిగుల
సన్నుతింపగ జానకినన్ముదమున
తనదువామాంకమున జేర్చితనయులలర
బలికెనిటు మేఘగంభీర భాషణముల.

తానరూపి - చతురశ్రగతి.

ప॥ గా మా ప మ గ మ పా దా నీ స సి-సా గ రి సా ని ద-నీ స ని
దా ప మ ॥గా॥
ప్రాణేశ్వరిమన-పై నిన్నాళ్లకు-దానను కూలత-దైవము పొందెను॥ ప్రా॥

అ॥ పా మ గా మ గ రి-సా రి ని స రి గ మ-పాధ నీస ని ద-రి స ని
ద. ప మ గ మ ॥గా॥
కానినిందెమునుగల్గినకతమున-నేనునీసుగుణ-మెరిగియు విడచితి ॥ పా॥

మి॥ గా రి స నీ స రి గా మ పా ధ నీ ద-పా మ దా ప సా ని రీ సా రి ని ద॥
మానుగనీవనలముజొచ్చినీదు-మంచిమాకునాడుకన్పచ్చినటు
నీ స రి గ రీ స నీ ద పా మ గా - మ ప ధా ప మ గా రీ స నీ స రీ ॥గా॥
వానగురిపించినీసతీత్వమీ-ప్రజకిప్పుడుస్పష్టంబు సేయుమా ॥ప్రా॥

గీ. అపుడు రామాజ్ఞ చొప్పున నవనిజాత
నాణెముగ బైటకొంగున నడుముగట్టి
నిలువబడిఫాలమందు జేతులు మొగిడ్చి
స్పష్టముగసభనుజూచి శపథమునకెక్కె.

మానవతి-త్రిపుట.

ప॥ గ మ ప ద ని సా నీ ద్ధా ప మ-గా రి స ని స రి గ మ పా మా
పరమఋషులారా రాజన-భాసదులగు సుజనులారా॥
ప మ ప దా ని స రీ గ మా గా-మా ప ధ ని రి స ని ధ ప మ గ రీ ॥గ॥
వరసతీత్వనిరూఢికై నే-బల్కుశపథముసరిగ వినుడీ॥ప॥

అ॥ ధ ప మ గా రీ సా ని సా రి స ని ధ నీ ధ ప మ ప ధ నీ సా
నిరతముశ్రీరామపాద-సరసిజంబులు మరువనేనిక
రి గ మ పా దా నీ స నీ ద పమ గ రి సా ని రి సా ని సా రీ।
మరియు నేరామాజ్ఞదప్పక- ధరణలోజరియింతు నేనిక।

మి॥ గ మ ప మ ప ద నీ సా ని దా ప-దా ని స రీ స ని స రి గా రి।
సురుచిరముగ నేసాధ్వినైన-చో నిపుడొక్కగడియలోన
స ని స దా ని ప ద ని సా ని దా-రి ని దా ప మా గ రీ సా ని
స గా మ ॥గ॥
గరువుదీర బ్రిజకుహాయిగా-గురిపించుగాత బర్జన్యుడువాన॥బ॥

వ॥ అంతనేకిన తెల్లదూదిపింజలచాలెం-బూచిన రెల్లుభంగి నెండపైచిన క్షీరాబ్ధిపట్టుపుట్టంబుల బాగున-బాలగువ్వలకదుపుల మాడ్కి నురగలన్లేచు కడలికరటంబుల కరణి-బారలు శేగుశ్వేతాభ్రకంబుటచ్చులపోల్కి-దరతరంబులుగ హెచ్చుతగ్గులనచ్చు కెరడువారినపర్వతశిఖరంబుల చాడ్పున-వెల్ల వేసినని మొన్నతంపుమేడ బాజులపోలపున-నలుదిక్కులనుండిని గుణణంబయ్యు నారాయణుతీరున శ్యామలంబుగ కన్పడుమింటికొప్పునకెగ్రబాకు ధవళమేఘపుంజంబులు తేబచ్చికబీడుల తెన్నున - దేనెపట్టులసొబగున-నీలవితానంబులవిధంబున నీలిచేలసొబగున - ననరంటితోటల తెరగున-కాటుక బొనునట్లుగార్కొనుచు దఱచుగనేకంబై చదలల్లిచీకటులుగ్రమ్మసర్వప్రాణులతాపంబులు వాయనుమ్మరంబుగ నీటిగాలి వెదజల్లుచు-జూక్కులు మిరుమిట్లుగొల్పు మెరపులవెంబడిం జెవులు చెవుడువరచు నురుములతోడ నెనేలంగమ్మనితావియొసగ బడబడమని ముదటంబెద్ద జల్లెడజల్లునట్టువలువచిన్కులవ్వెన్క భూనభంబులకు వెండితీగులుబిగించినతీరున ధారలుగట్టిపలువిధశబ్దంబులనొక్కమొగి బొత్తాళంబు త్రివ్వినట్లు వానగురిసి వేసవింగెలిచి వెల్లడించుజయపతాక తెన్నునజానకీపాతివ్రత్యమహిమంబు ముల్లోకంబులకుం దెలుపు శాసనపత్రికమాడ్కి నింద్రధనువలరించిన.

సీ. పల్లమువంక దాకబ్రవతించెనీర్వి శేష్యముజాడజను విశేషణముభంగి
నడవి కాచిన-చ్చులకా దేశమైకొండవరదయాగమమయ్యె జెరువులకును
అలప్రకృతిప్రత్యయములట్లు లన్యోన్యమెడయ కేళ్లుంగాల్వలేకమయ్యె
కర్మణిభావప్రయోగంబులందప్పని యాత్మనేపదమట్లులలరెగప్ప
వడి నలౌకికవిగ్రహవాక్యముచెలగెకోకిలరవ ప్రయోగంబు లేకయుండె
బల్లవితబహువ్రీహిసంపటలమగుచు బ్రబలి వ్యాకరణమువలె వాన వెలసె.

ద్వి॥ అంతట సీతామహత్వంబుమునులు
సంతోషమున నెల్ల జనములువొగడ

2. రామానుమతిబొంది ప్రాచేతసుండు
నామోదమునన యోధ్యాపురంబునకు

3 వైదేహితనయులె పట్టభద్రులని
నాదరంబునబల్కె జనులుల్లసిల్ల
4 వెలగి మానులకడ సెలవునుబొంది
ఒలుసభ చాలించి బాంధవకోటి
5 సంతసంబందగజానకీరాము
లంతనన్యోన్య సౌఖ్యము బొందిరిటుల
6 జానకీరాముల సచ్చరిత్రంబు
మానుగనెందరో మాన్యులుతొల్లి
7 నిరుపమానకవిత్వ నిపుణతతోడ
విరచించిరైనను విపులభవాబ్ధి
8 దరియింపగోరి యిద్దాని జేసితిని
ధరనునారాయణదాసుండ నేను॥

క॥ కరుణాకరరాక్షసభీకరసీతారామపాదకంజమధుకరా।
చిరజీవయచలభావా। గురు నీకృతిదప్పునైచుకోనుమాహానుమా॥

తోటకము.

సర్వవిద్యానిధీనిత్యవాక్యవ్రతా। గర్వితారాతి మేఘప్రచండానిలా
పూర్వరుద్రాంశసంభూతతేజోమయా।పర్వరీణాత్మజాభావిపద్మాసనా॥

రూపవతి-మిశ్రగతి.

ప॥ దా ప మా గ రి స నీ స ని స రి గా మ-పా మ గా రి సా ని దా
ప దా మా॥ దా॥
ఆంజనేయభంజితాసురసముదాయ-మంగళంబునీకుమంగళంబో॥ యా॥
అ॥ పా ద ని సా ని ధా-మ గ రి ని సా రీ ని॥ దా॥
మంజులగానసం-ప్రీమువిత త్రైలోక్య॥ మ॥
మి॥ ధా ప మ గా రి సా రి స రీ గ-పూ ప సా ని ధ నీ స ని దా ప
పింజరవర్ణ భాసురదేహా-భీతభూతపిశాచసమూహా
నా ని ద నీ స నీ ద నీ ద ప-మా గ దా ప మ గా రీ గ మ ప॥ దా॥
రంజిత సర్వదేవతాచయ - రామనామజపానందమయ॥ మం॥